

РІК XX. ДЖЕРСИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 25 ГО ЛИПНЯ 1912 ЧИСЛО 30.

VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JULY 25, 1912. No. 30.

ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА.

З нагоди наближаючої ся XII-ї головної Конвенції Р. Н. Союзу отрим подає ся до відома усім членам Р. Н. Союзу, як слідує: орган тоїж організації, „Свобода“, буде приймати від кожного члена і оголошувати друком усякі передконвенційні проекти і, але тільки маючи на увазі добро і розвій організації; проекти, які вносилиб поміж членів роздор і колотнечу або служили якимсь партійним цілям або мали політичну закраску, безумовно не буде містити ся.

МекАду, Па. 20. червня 1912.

Гол. Уряд Р. Н. Союзу.

Новинки.

Таємний злочин в Бронкс вияснений. Вже двома наворотами говорило ся в нашій часописи про огидний злочин, поповнений якимсь здегенерованим індивідом на нелітній дівчинці, Юлії Конноре з Бронкс (дільниці горішнього Нью Йорку). Найсильніше підозрінє дотично сього морду упало на 22-літнього Натана Шварца, що мешкав з своїми родичами і ріднею в сусідстві того дому, де поповнено злочин. Безпосередню по тім злочині родичі Натана випровадили ся з великим поспіхом на инше місце, і ся обставина дала поліції привід до підозріння. З тяжким трудом відшукано новий осідок старого Шварца і завізвано його зараз на поліцію. Тут батько Натана признав ся, що сей злочин, який наробив в цілім Нью Йорку стільки заколоту, поповнив його одинокий син, Натан. На другий день після довершення морду Натан завізав свого батька у одно місце в долішній часті Нью Йорку і тут оповів йому всі подробиці сього страшного злочину. В суботу пополудни (6. с. м.) родичі і рідня Натана вибрали ся на прохід, а він лишив ся дома. Натан стояв довгий час на улици і пожирав очима кожду статтю переходячої біля него дівчини. Його зір задержав ся на Юлії Конноре, що надходила з далека, вертаючи від сповіди. Він сеї дівчинки не знав, але її гарний і здоровий вигляд йому подобав ся... Після обдуманого з гори пляну Натан виняв з кишені біноклі (театральні шкла) і почав нібито оглядати спокійно сумежні доми і поблизький парк, що носить назву Кротона. Він був певний, що побачивши його в біноклями при очах. І справді дівчинка, зрівнавшись з ним, станула і приглядала ся йому цікаво. Натан

поспітав приязно дівчину, чи вона не схотіла би глянути тими шклами на парк, де може побачити і розпізнати своїх знайомих. Дівчина очевидно згодила ся радо на сю пропозицію і приглядала ся через шкла то з одного то з другого боку, бо Натан звернув її увагу, що біноклі з одного боку приближують предмети, а з другого віддаляють. Коли дитина забавляла ся тими шклами Чатан поспітав її, чи вона не схотіла би вийти з ним на гору до його помешкання, звідки буде могла видіти далеко дальше і ліпше. Вона на се згодила ся і Натан завіз її до своєї кімнати. Коли Юлія стала при вікні і почала розглядати околицю, кровожадний Шварц підійшов на пальцях з заду, запхав дівчині до рота хусточку напоєну якимсь усыпляючим плином, а крім того став її дусити за горло. Дівчина упала неприємна на підлогу, а Натан вхопив свою жертву на руки і через дах заніс її до сусіднього дому, до стоячого пустою помешкання. Тут він положив зімлілу дитину в купальняній кімнаті і почав над нею збиткувати ся... Як тільки дитина вертала на хвилику до свідомости і починала стогнати, Шварц дусив її на ново і шпигав по цілім тілі ножом. По довшім часі він вернув до свого помешкання, викинув з одної деревляної скринки всі книжки на підлогу і забрав сю скринку з собою. Прийшовши опять до сеї купальні, став дальше збиткувати ся над конаючою дитиною, а нарешті завдав її глибоку рану в околицю серця і відтяв ножом волосся, бо воно було занадто поважне кровю. Відтак він зірвав з підлоги кусень старої черати, ухав тіло дівчини в принесену скринку, накрив сею чератою і виніс цілий сей ладунк на подвір'я, де на другий день рано його знайшов один сусідний хлопець. — Батько Натана, вислухавши з великою грозою усе те страшне оповіданє, дав своему однакові отсю раду: „Іди проч від мене і кинь ся в воду, бо анї я, анї твоя мати не хочемо бачити тебе на очі!“ Натан поплів ся ще до своєї замужньої сестри і розказав їй також про свій огидний злочин. Сестра прогнала його із свого дому, а Натан пропав тоді мов камінь під водою. Поліція розписала за ним стежні листи і визначила ціну за його голову. Здавало ся якийсь час, що злочинець утік до Канади, але розважніші детективи впевняли з усею рішучістю, що він мусить таки скривати ся в Нью Йорку, бо Нью Йорк, се одинокое місце, де найлекше заховати ся перед всякою погонею. Ті детективи не помилили ся, бо в кілька днів по довершенню сього звірського злочину на

доліні міста найдено в однім домі мертве тіло Натана Шварца. Він удусив ся нарочно світляним газом, запхавши собі в рот газову кашку (гумову рурку). Він полипив лист до своєї замужньої сестри, а крім того особну нотатку до поліції. У тій нотатці признав ся до свого злочину і просив похоронити його тіло побіч инших членів родини. — Батько Натана причислив себе до народности румунської, але що він є Жидом — сього ніхто не заперечить, бо се вже легко пізнати хоч би тільки з фотографії його „многонадійного“ сивака... Сам Натан був атлетичної будови і любив управляти всілякі американські спорти. Казали старинні Римляни, що „в здоровому тілі здорова душа“. Натан Шварц дав яркий доказ, що воно не завжди так дієть ся, бо у нього було справді „здорове тіло“, але душа — гниль і огида.

Затоненє прогулькового яхту. Оної затонув на East River (поміж Нью Йорком а Брукліном) прогульковий яхт „Osprey“, належачий до Normandie Sightseeing Company. Се був один з тих яхтів, які обїздают довкола цілий Нью Йорк (остров Мангеттан), показуючи цікавим пасажирам усе, що дасть ся бачити в Нью Йорку і околиці при тій обїзді. На сїм яхті було 100, осіб і з тими людьми пустив ся він своєю звичайною турою, пливучи горі Іст Рівер (Східна Ріка). На тій ріці (се властиво не ріка, а вузький морський пролив) є в однім місці доволі небезпечна струя, яку й названо задля сеї небезпеки „Пекольною брамою“ (Hell Gate). В тій „Пекольній брамі“ зустрів ся „Оспрі“ з одним ладунковим судном, на яким було кілька залізничних вагонів. Сильна струя ушкодила керму „Оспрі“ і він наїхав цілою силою на переїздяюче ладункове судно, що зробило в нїм дві великі діри понизше водної лінії. Капітан ушкодженого яхту почав зараз кликати сиреною инші судна на поміч, а своїй залозі велів успокоювати парестрашених пасажирів, котрі помімо всяких заспокоювань повкладали на себе пояси безпеки і були готові кинути ся стрімголов у воду, спасаючи загрожене житє. На щастє, всіх пасажирів вдало ся без ніякого випадку перетранспортувати з потопяючого яхту на се ладункове судно, що було причиною колізії, а ушкоджений яхт почали инші судна тягнути швидко до берега на стороні ньюйорської. Майже при самім березі „Оспрі“ дав сторчка і пішов скоро під воду. 0171

Англійські суфражистки в борбі з преміером Аскітом. Англійські

суфражистки вселявали ся вже на весь світ своїм сліпим завзятем та безнастанною боротьбою з усіма тими, що не пособляють їхнім бажанням о політичну рівноправність на рівні з „бридкою“ половиною людського роду. Чимале число тих воєвничих амазонок заперторено вже в тюрму, але вони і там не дають спокою мужчинам та роблять їм всілякі пакости. Тюремні дозорці не можуть дати собі ради з пискатими та вередливими бабами і мусять раді-не раді зносити терпеливо всі їхні примхи і промахи. Усі ті „лейдіс“ — і ті, що в тюрмі і ті, що галасують на волі, напастують найбільше всяких міністрів, а найгірше самого премієра Аскіта, котрий — після гадки самих суфражисток — є їх найбільшим ворогом... На сього нещасного премієра полюють суфражистки і в день і в ночи. Де тільки покаже ся, зараз його зневажають і то всякими можливими і неможливими способами. От тут вичисляємо деякі „подвиги“ суфражисток дотично премієра Аскіта: В одній лондонській церкві хотів Аскіт сказати промову — суфражистки приневолити його опустити церкву. На гостині в одній визначної дами зловили його і перетріпали так, що мало не спустив духа. В день іменин короля Аскіт приймав у своїм бюрі ріжнородні депутації; суфражистки вдерли ся силою туди і намагали ся конечно здерги енолети з уніформу зневаженого міністра. Поїхав Аскіт у важнім державнім ділі до Ірландії — суфражистки гайда за ним; декотрі випередили його навіть у тій поїзді. Як премієр прибув на „зелений острів“, суфражистки вже ждали на нього в особно винанятім судні і з того судна привитали його пекольним вереском та кпинами. В Дубліні (столиця Ірландії) кинули в нього сокирою, але хибив, бо Аскіт в сам час відхилив ся. Пішов він вечером до театру, а суфражистки за ним. Поліція не пустила їх до театральної салі, а вони „взяли“ тай підпалили театр. Минулої суботи удало ся Аскітові знайти якесь спокійне місце в Дубліні і він почав говорити з сього місця до зібраного народу. Та не довго говорив... Одна з суфражисток підлізла незамітно аж до самої трибуни і кинула в бесідника спорий паперовий мішок муки. Мішок поцілів стоячого побіч Аскіта мужчину в голову і розбив ся. В одній хвилі кільканайцять слухачів перемінити ся в мельників... мука обсіпала їх з гори до долини. Поліція арештувала сейчас воєвничу бабу, бо товпа мала намір обійти ся з нею не дуже по „джентельменськи“... Усіма тими своїми вибрыками лондонські суфражистки стягнули на себе загальну ненависть Ірландців і поліція приневолена тепер стояти в обороні сих еманципанток, щоб — мовляв — не було шкандалу... Біда, бачите, з бабами, як їм чого дуже вже захочеть ся.

Передконвенційні уваги і проекти.

15.

З нагоди зближачої ся XII. Конвенції Р. Н. Союзу, котра має відбути ся в Вилксбері, Па. с. р. читаючи передконвенційні уваги і проекти а також статут Р. Н. С. я зауважив, що декотрі параграфи не конче добрі. Їх належало би змінити. І так: аби наша організація і на вні представляла ся як правдива українська організація то конечно потрібно змінити назву „The Little Russian Nat'l“ на The Ruthenian або Ukrainian Nat'l Union. Відзнаки також требаб відповідно змінити; примістити на них український герб; через половину відзнаки щоби був пояс синьо-жовтий, а по другій половині прапор Сполучених Держав. Я вважаю теперішні відзнаки за російські а не за українські.

Делегати сьогорічної конвенції повинні подбати о се, щоби розходи Р. Н. Союзу були як найменші, бо рік річно видає ся масу гроша на непотрібні річі, от як на календар, на часті конвенції, на поправу статута, на різні засідання і т. д.

Платня Головних секретарів повинна бути стала, раз на все \$85.00 місячно; редактори повинні побирати по \$95.00 місячно; редакторів не повинно більше бути як два.

Словенської „Свободи“ взагалі не видавати; у нас повинен бути один нарід і одна часопись, а не ділити як до тепер: Русини-Українці, Словаки, Гунгари, Поляки.

Кілько то наших Русинів належить до організацій, як пр. до Польского Зв'язку або до словенських, а прецінь в нїодній організації вони не дістають своєю мовою друкованих газет; лиш наш Русин старає ся кождому вдоволити.

Редактор повинен бути вибраний тільки на конвенції й має мати неограничену власть в часі свого редакторства аж до другої конвенції. Редактор повинен зложити бонд.

Головний Уряд повинен бути вибраний з таких околиць, з яких подорож коштує від \$2 до \$3 долари до Jersey City, щоб не видавати гроша безпотрібно желізничним компаніям.

XIII. головна конвенція повинна відбути ся в Ньюенглад, т. є стейті N. Y. або Connecticut. Конвенції повинні відбувати ся що три роки, а не що два, бо така конвенція марнує масу гроша, а за то всео мусить заплатити бідний робітник при місячнім розметі. Если тільки зменшить ся розмет то наша організація побільшить ся о багато більше членів, бо тепер такий час, що кождий іде там, де дешевше.

Дмитро Ярдан,
місцевий організатор від 277.

16.

Конвенція! І знов посипались до „Свободи“ численні уваги і проекти передконвенційні. Если ми з увагою будемо перечитувати усі проекти аж до самої Конвенції, побачимо що ще находять ся члени в Р. Н. Союзі, котрі мудро застановляють ся над будучиною нашого руського народа в Америці дбаючи про розвій нашої організації. Але щож з того. Їхні проекти начеб голос вопіющою во пущини, бо на Конвенції про них навів ніхто не згадає. Делегат, котрого відділ вишле на Конвенцію, поїде подивитись на місто Вилксберрі тай на то, як відбуває ся Р. Н. Союзу Конвенція, щоби повернувши, мав о чім в дома своєму кумови оповідати. Ухвали делегатів XI тої Конвенції позістануть для нас раз на всегда не

забути, бо пр. зміна назви Р. Н. Союзу на „Греко католицький“ і проче, не двигли нашої „організації“, але противно, роздвоїли її.

З надходом сегорічної Конвенції обовязком кождого делегата буде добре застановити ся лиш над такими проектами, котрі би були в користь нашої організації.

Рівнож мої проекти подаю як слідує:

1) Назва Р. Н. Союзу повинна бути змінена в англійській мові з „The Little Russian National Union of America“ на Ruthenian-Ukrainian National Union of America. Се річ єсть найважніша і безусловно повинна бути на сегорічній Конвенції перепроваджена. Дивна річ, що ся назва не є змінена до сего часу.

Плянова колонізація земельна. Се річ єсть важна, бо если наші Русини будуть осідати на ґрунтах, то з часом можемо мати чисто руські колонії. Скількото нашого руського народа поневіряєсь по фабриках, що в краю були переважно господарями. І такі охочо опустять димлячі фабрики і займуть ся наново рільництвом. Руський Н. Союз повинен бути лише в тім помічний а делегати на сегорічній Конвенції повинні зайнятись пляновою колонізацією земельною, бо се діло важне.

Конвенція має відбувати ся що три роки, бо через часті конвенції мають члени великі шкоди, то є мусять оплачувати опісля великі розмети. Се суть мої проекти, котрими делегати повинні заінтересуватись.

Дмитро Маційовський,
предс. відділу 250 Р. Н. С.

17.

Читаючи в кількох числах нашої „Свободи“, проекти членів Р. Н. С., бачу, що не у всіх одна гадка. Одні хочуть „попа, а другі дяка“. А найбільше розходить ся ім о зміну назви нашої організації. Та ми повинні давно уже мати свою назву так як інші народи, мають. Нас називають чужі народи Ruthenian а ми того ветидаємо ся, та кажемо, що ми Russian. Братя, чи то не встид для нас, щоби ми брали собі назву від Москаля? Час уже назвати себе Ruthenian а не Russian. Тому звертаюсь до Вас, чесні Союзовці: вибирайте делегатів людей мудрих і чесних, котрі би постарали ся, раз на все о свою рідну назву. І я є за тим, щоби назва нашої організації звучала так: The Ruthenian-Ukrainian National Union of America. Дальше читаю, що деякі пишуть, що нам не потрібно гол. організатора, бо його задачу може сповняти гол. предсідатель. Прошу Вас, Братя. Чи в старім краю, як виберуть війта, то він може бути і поліцайом? Правда що ні. І ще раз ні.

Нам гол. організатор єсть потрібний, а то тому, що оден урядник не може мати два уряди. А по друге, кождий урядник має досить своєї роботи. Дальше. Після моєї гадки нам також і менаджера друкарні потрібно, бо редактор не може бути рівночасно редактором і менаджером, бо се для одного булоби за тяжко.

Старайтесь, щоби зістали і на дальше ті урядники, що суть тепер.

Редактора треба тільки одного і то добре платного.

Словенська „Свобода“ має виходити і на дальше, але так, як було ухвалено на XI-ий Головній Конвенції в Cleveland, O. Вона мала бути друкована латинськими літерами але по руськи. А не так, як тепер виходить латинськими літерами а словенськими словами.

В кінці клячу до Вас, Братя Делегати і Сестри Делегатки: ральте і роздумуйте над добром Р. Н. С. щоби то випало на користь нам всім членам і цілому загалови Русин-України.

Ілія Конікевич
урядник і член Р. Н. С. від 141.

18.

На зближачоу ся XII-ту Гол. Конвенцію хочу і я. низше підписаний, кілька гадок піддати під загальний оєуд. Може декотрі з них відкинуть наповне делегати, а може декотрі і знайдуть узанє. Та не о славу мені ходить але о добро нашої дорогої нам організації.

Сї проекти, які я піддаю, я обговорив з дуже много членами нашого товариства. Я мав ще і много інших проектів, але я вибрав лиш сї, на які всі наші члени згодили ся. Вони суть такі:

1) Вибрати до нового головного уряду таких, з дотеперішних урядників, які свою річ провадять знаменито і суть точні в урядованю, та щиро віддані для справ нашого Р. Н. Союзу.

2) Менаджера осібногo цілком не потреба, бо дорого коштує, а він не має що робити. Уряд сей може легко сповняти хтось з персоналу за надгородою яких 20 до 30 дол. доданих до його місячної платні; сю роботу може залагоджувати поза годинами своєї праці.

3) Відвічального редактора має установити Гол. конвенція і дати йому директиву в головних лиш річах, прим. в яким дусі має провадити газету і т. п. Відвічальний редактор має бути так платний, аби з тої платні міг собі оплатити і другого, свого помічника, який бувби лиш від него самого залежний. Сей однак має бути також чоловіком образованим і доброго характеру. Також має редактор старати ся, аби все важніші події з американських газет сейчас найшли поміщенє і в „Свободі“. Він повинен старати ся, аби мав і добрих дописователів з плейзів; так, аби „Свобода“ мала всякі новинки сьвіжі, короткі, особливо що до праці, організації і життя наших Русинів з цілої Америки.

В сей спосіб вона стане цікава так для нас як і для старого краю. Всякі полеміки повинні бути поважні, аби „Свобода“ не сходила на колишній „Повтуг“.

Я зі своєї сторони і в імені членів Тов. „Січі“ предкладаю на відвічального редактора і на дальше дотеперішнього, який є характеру спокійного і поважного, і який, як не мильсь, від 7 літ працює прикладно в „Свободі“. Коли сей чоловік так буде мав відповідну платню і відповідну поміч, то поставить нашу газету високо.

4) Еслиби редактор відступив від напряду ухваленого на Конвенції і приносив шкоду організації, головний Уряд враз з духовним управителем повинен би мати право, в разі потреби, змінити редактора; така зміна була би важна лиш до Конвенції.

5) Духовним управителем має бути сьвященник гр. кат., і то лиш такий, який зістає під власттю нашого руського Владики. Що до вибору духовного управителя, думаю, найкрасше булоби, еслиб Конвенція віднесла ся телеграфічно до нашого Владики і просила о 3-ох кандидатів; з тих 3-ох кандидатів Конвенція вибрала би одного.

Духовний управитель повинен би бути такий, аби доав о жите духовне членів Р. Н. Союзу. Перед постом і перед більшими сьвятами повинен би хоть коротенько дєщо написати до членів Р. Н. Союзу в „Свободі“ про згоду і любов і значінє організації.

Перед сьвятом сьв. Володимира, нашого патрона, має постарати ся, аби се сьвято в найбільшу неділю обходили всі члени дуже торжественно, що піднесе нашу організацію. До всіх отців духовних повинен віднести ся і просити, аби на день сьв. Володимира, в неділю, мав кождий сьвященник відповідну проповідь в церкві і підніє нашу організацію. Перед сьм сьвятом повинен обо-

визково написати відповідну статю в „Свободі“.

6) Система плачення розметом — після моєї гадки — нехай остане по старому. Я думаю, що ся сьстема є далеко ліпша і безпечніша, як всякі нові.

7) Головна Конвенція нехай відбуває ся ще і дальше що 2 роки, як до тепер. Хоть є видаток, то правда, але се підносить жите і дає сялу та приспороє членів Союзови та усуває всякі браки і тримає рин'ор.

8) Просить ся дуже всіх панів Делегатів, хто ними буде, на Голов. XII. Конвенції конче ухвалити по 2 центи при розметі кождого місяця на „Рідну Школу“. Не бійте ся і не жалуйте сего видатку. Сей маленький видадок на наш рідний нарід мусить бути. Се наш обовязок, се наша повинність. Хтоб проти сего сьмів голосувати, сей не вартає, що уродив ся і носить ім'я Русина!

9) На кінець пропоную, щоби дякоучителі не мали права зіставати жадними урядниками Р. Н. Союзу, бо маємо докази з послідної Конвенції, що вони стараючи ся о різні уряди і то вже о рік наперед, розбивають нашу організацію.

10) Просимо ухвалити XIII. Головну Конвенцію до Перт Амбой, Н. Дж.

Іван Ваверчак,
предсідатель Тов. „Січі“, Від 155 Р. Н. С.
■ Perth Amboy, N. J.

19.

Читаємо часто в „Свободі“, про наближачоу ся XII. Конвенцію, котра має на увазі розглянути і поправити всі справи нашої організації для добра нашого народу як також для добра Р. Н. Союзу. В майже кождій дописи в тій справі підносять ся голоси за зміною назви організації. Після моєї гадки то не дуже потрібно; може ще якийсь час лишити ся по старому, а колиб прийшла якась важна потреба змінити чартер, то при тій нагоді можнаби також і змінити, чи радше поправити назву.

Редактора змінити також доперва тоді, наколиб вимагала того якась важна справа, іменно колиб він поломив статут Р. Н. Союзу.

Платня на дїм еміграційний єсть непотрібна. Такий дїм для нас цілком не потрібний; причин не потребує письменно наводити, бо о тім досить обширно написано в ч. 29 „Свободи“; рівнож таке саме і з домом народним. Для загалу наших Русинів не потрібно народних домів; се є льокальна справа і кожда місцевість нехай про се сама старає ся. За те було би ліпше, колиб наша Конвенція ухвалила видати Букваз для неграмотних та постарала ся вплинути на Братства, щоби закладали у себе вечірні школи для дорослих а також і для дітей. Нехай люде учать ся розуміти, що їм треба робити та як захищати ся перед ворогами.. Також хочу надмінити пару слів про заперестанє видаваня словенської газети. Того не можна зробити, позаяк є багато Русинів, що не вміють читати по руськи; отже мою гадкою єсть, щоби се побільшити словенську „Свободу“. В обох часописях повинно писати ся річи наукові, ширити просьвіту. Часописи безусловно не сьміють робити жадних роздорів ані колотні в Р. Н. Союзі, а в особенности мішати ся і агітовати чи то в бік сьвященників чи проти них. Ми Союзовці рівнож не повинні на нікого указувати пальцем, що то Поляк, а то Словак, як то до тепер водило ся, бо через се наша організація много терпить на розвою. Як моні звістно, що коли ми станем виганяти Поляків, Словаків, а за тим і католиків з Р. Н. Союзу, як пан Михайло Угорчак сего хоче, то у нас не зістане ані одна третя часть з 14.000. Нам потрібно братолюбія і усвідомлення та дружного помагання для успішного розвою Р. Н. Союзу, а ручу, що добро завитає і поміж нас.

Іван Ольховський,
член відділу 287.

Олекса*Стороженко.

6)

Марко проклятий.

(Дальше).

З живих людей здирали шкіру, пробуравлювали*) очи, кишки вимотували, жили тягли. Церкви божі віддавали Жидам на оренду, діти зоставались нехрещені, парувались невинчані, вмирали без покаяння, ховали покійники без християнського погребення. Княжевські челядинці, яропужі**) Ляхи, вештались по містечках, селах і хуторах, і що схотіли те й робили: забирали у селян остатню худобу, на очах батька й матери насилували дочок, в церквах бенкетували і знущались над божою сьвятицею... Нема на сьвітї нічого лютішого і між хижим звірем, як Ляхи прибравши до рук силу, і чорт того не робив з грішниками, що вони діляли з людьми... Після побиванок у 1637 року під Кумейками і у 1638 році на Говтві і Стариці стали Ляхи запроважувати латинство і по лівому берегу Дніпра. По приказу Єремії багатько вже захопили руських церков і монастирів і понерероблювали їх на костьолі і кляштори...

Переїхавши на Україну, Єремія на диво обнови предківський замок. З обох боків старої будовлі прибудовав ще по крилу покоїв і зєднав їх кружганками, а по середині їх саду над самою кручею неначе повис просторий ганок. убраний наоколо і по східцях мармуровими обличами***) і деревами з заграєнних сторон, пересажених в величезних діжках, окутих залізними обручами. Яких там між ними не було дерев, кущів: на нинішній просторі такі листи, що під одним три чоловіка сховують ся од доща, а на других такі дрібненькі, як пшеничні зернятка. Одно стовбом подралось до гори, або гадюкою скрутилось, друге кущем розпустило свої віти, і листва, неначе шовкові китиці, повисли аж до землі, і вся та заросль, вкрита цвітотом і квітками і до щмигри розставлена купами, здавалась зачарованим садом-раєм земним. Дикі пущі, що оточували наоколо замок, тисячами рук перероблені на паркову садовину: сотні дубів, лип і клинини в кілька обхватів, зрубано, і скрізь простягались доріжки, порозкинулись грядочки і усяка квіточина. З далека провели і зібрали родники, течії, і ціла річка води текла у сад, гула як на потоках, місцями переливалась по перекатах і гуркотіла вливаючись в Сулу, а місцями великі бризки кришталевим стовбом стрибали до гори і наливали сажалки, обложені плитовим камінням. Аж з Переяслава понавозили величезних каменяк і понакладавали гори скель, ніби так сам Господь їх поробив... По всьому саду назбудовали гульбищ, печер, халабудок і усяких панських виребеньок.

Перед замком, по Лубенському шляху, за остатні чотири роки неначе який город збудовавсь. На простому майдані, біля мурованого костьола, стояли курені на три тисячі кварцанного війська, та офіцери чи що задля дворової челяді і приїзжої шляхти. Од майдана йшла ціла вулиця шинків, корчем, ятків†) з жидівським крамом. Оддала од сієї будівлі, біля ставка, стояв ніби замок який, оточений лісом: то була княжевська псарня з стаїнами і якими офіцерами задля псарів, доїзжачих да ще якихсь лакузів.

З того часу, як Єремія осадивсь на житня в Вишневещині, гості ні на часинку не переводились; що дня одні виїздили, другі приїздили; що дня були й проводи і стрічі. Князі, магнати, значні пани і шляхетство, з жінками, з дітьми, приїздили з Литви, Крулевства, Волині, Подолля, Угорщини, Волощини, і бавились по цілим місяцям. Зо всього сьвіту навозили у замок найдорогіших напиктів і з'їсного. Аж з Рейну і Угорщини бочками провадили рейнське і усякі напикти; з Ковеля††) меди, з Києва бакалію, од Дніпра і Дону усяку рибу, кав'яр, балики.

*) пробуравлювати — продіравлювати.

**) яропужий — проклятий.

***) обличами — статуями.

†) ятка — будка, крамниця.

††) місто на Волині.

Гуляли Ляхи, бенкетували, а народ бідовав, знищив ся. У робочу пору тисячами вигонювали розкопувати дороги, гатити греблі, насипати розкати, розчищати садові парки. А щоб шляхта і челядинці князя не сиділи голодні, з кожної хати брали одсипного і десятину. Невелика ще біда сі побори, коли-б не осоружна шляхта збирала їх; тешились вони по селах неначе дряпінна Татарва, і часом заберуть усе до нитки, а деколи, як не сховасть ся гарна дівчина або молодича, то й їх приймають.

Оттак гуляли Ляхи, порались ксьондзи, дуріли, казились, точили сльози і кров народа: їм і байдуже, що бідолахи донивають вже нестерпучу. Удака під Кумейками, на Говтві і Стариці завязала їм очи; не бачили вони, що на околиці їх діють ся, і в голову собі не клали, яке лихо стереже. От і теперечки понаїздили до князя гості: з Литви приїхав Олберт Радзивил з панамі і своїми челядинцями, усе шляхта; з Корця — родич Єремії, князь Четвертинський, з Клевані — князь Чорторійський і багатько ще других значних панів з жінками та з дітьми і своїми маршалками.

VII.

Найдорогішим гостем Єремії був князь Четвертинський. Ось яка тому причина. Князь ісповідував руську віру і кріпко тримав ся свого закону. Як біля його не захожувались єзуїти, яких бісиків йому не підпускали, а нічого не вдіяли; та вже чого вони не роблять, як до чого припаде, здасть ся і сам сатана не вигадас, іскушаючи праведників, що виковерзують ті єзуїти.

У князя Корецького була одним одна дочка, така гарна, уродлива, що кращої, здавалось, в цілім крулевстві не було. Не один з магнатів і князів умизгав ся за княгіню, не один і заливав ся, і кождому довелось в свою чергу покоштовати гарбуза. Уже думали, чи не налагодилась княгіня до кляштору, бо дуже була набожна, усе тільки й бавилась з мійшканц та з патерами. Гостюючи отто раз в Заславлі у Саніушок, у перше довелось їй побачити отсього князя Четвертинського. Княгіня хутко до його прихилилась, тільки з ним одним танцювала, розмовляла і гарзд так причаровала його до себе. З сього часу Четвертинський частенько навідувався до князя Корецького і по всій Волині пройшла чутка, що неприступна панна сама запобігла Четвертинського. Увесь край дивовав ся, що які лицарі, які магнати залицались за княгіню, а вона ні на кого не глянула, а сього не знано*), миршавого і вже немолодого притяма покохала. Ось як виявлялась ся загадка: княгіню з малку виховували в кляшторі якихсь то візиток, під дозором єзуїтів, не в страсі божім, а, як кажуть, в страсі сатанівським... Як обтинають крильця пташечкам, щоб вони не позалітали, так і її небогу приборкали, однявши од неї власну волю, хіть і самоїстність. По шіснадцатому року княгіня мусіла з кляштору повернуть ся до батька, — матери у неї не було, вмерла. У той день, як їй виїздити, послали її мійшки в каплицю, помолить ся чудотворній іконі Матери Божої, щоб вона милосердна не покидала її і за мурами кляштора. Проявивши з малку в кляшторі, княгіня лаялась своєю волі: здавалось їй, що тільки й сьвіту, тільки і щастя в тих мурах, що покидала. В каплиці не було нікого. Княгіня увійшла одна смутна з гнітучим серцем, і облившись сльозами упала перед іконою і стала молити ся. Коли чує, ніби то од самої ікони, поважний голос: „Моя любая дитино, заявляю тобі мою волю: мусиш визволити з схизми немировського Четвертинського і одружитись з ним. Не журись, коли на сім сьвітї не будеш щасливою, бо на тім уготую тобі вічне паньство!" Почувши волю Божої Матери, княгіня затріпотіла і простяглась на помосту крижом, довго лежала як нежива; потім хутко встала і зложивши на хрест ручки, од щирого серця промовила: „Да буде воля Твоя сьвятая надо мною недостойною!" Княгіня виїшла з каплиці з веселим серцем, так їй легенько стало на душі після того чуда, що Матір Божа сама виявляла їй свою волю. Не знала вона бідна, що та во-

*) незний — марний.

ля була не Милосердної Цариці, а ошуканство дряпінних єзуїтів.

З сього часу у княгіню була одна тільки думка: як би заполонити Четвертинського і визволити його з багна схизми. Минуло три роки, і княгіня на диво швидко, величаво розцвіла. Ціла ватага лицарів, магнатів умизгались біля її ніжок, і ні розочку-ж то не спало їй на думку — змінити волі найсвятішої матки: а князь Четвертинський так уже в неї закохав ся, що й себе з дуру не тямив. Як побачили єзуїти, що заміри їх визріли, і звеліли ксьондзові Заленському, що неодлучно жив при Єремії, довести діло до кінця. Так отто Єремія і запросив до себе в гості князя Корецького, а княгіня попросила Четвертинського провести її до Вишневещини.

Усе зробилось, як бажали єзуїти.

Збігний з пантелику князь Четвертинський не здужав більш боротись з своїм коханням і на все згодивсь. Наступив давно жаданий день, у котрий Четвертинський мусів одректись од віри своїх предків і одружитись з княгінєю Корецькою.

Єзуїти дуже радовались і втішались своєю вдакою; вони знали, що за князем не одна тисяча руського народу піде по неволі і його помістя вкриють ся костьолами і кляшторами...

В замку Єремії готовили бенкет, якого ще на Вишневещині нікому не доводилось бачити. З княжеських ляхів викочували бочки з рейнським і баріла зо всякими напиктами. Тисячі бутельок виставляли рядочками. У кухні неначе пекло яке палало; на майдані перед замком вкопували руштованя задля огневих птук. Військова шляхта обіжжала копей, пробовала броню і готовилась на випередки і турнії. З слобід і хуторів нагнали народи тисячами; рівняли дороги, підгачували греблі, у парку прочищали підземні труби*) задля хвонтанів і кашкадів, і розчищали доріжки.

З ранку сього щасливого задля поляк днів якісь полупанки, в срібних тиліягах**) на баських і убраних конях, розїзжали геть по околиці з сурмачами і оповіщали народи, що сьогодні перед обідом князь Четвертинський приймає сьвяту польську віру, а над вечір повинчасть ся з княгінєю Амалією Корецькою, і що день закінчить ся весільним бенкетом.

Заявляли отакечки не з тим, щоб запрошувати народ на те весілля, ні, то був тільки звичай великих панів, магнатів, бо і замкова брама не одчинилась сіромам і голоті. Парк теж оточувала вартова сторожа, так ніхто з селян і не побачив, як князь Четвертинський одрік ся од батьківської віри, і як його повинчали з Ляхівкою. Почули тільки гук з замкової гармати, раз перед полуднем а в друге над вечір.

VIII.

Ярко освітілись залі, кружганки і кімнати княжеського замку. Тисячі воскових сьвічок напали в сторучних ліхтарях і панікадилах, що неначе стожки, зіткані з кришталевих ниток, спустились з стелі і висвічувались як блискавки в горобину ніч. Стеля і стовби блищали золотом; зложений з найдорожчого дерева поміст виліскував ся як замерзле плесо. Над вікнами висіли з аксаміту та ще з чогось завіси з витптованими на їх птицями, звірями, квітами і визерунками, а двері і мармурові коминки вершились велико-княжескими гербами: на червоному полі погонь. По кружганках і бокових покоях стояли столи, заставлені тировими рогами, келюхами і чарками з чистого золота. Яких потрав, закусок, лигомін і напиктів не було на тих столах!... Що тільки милосердний Господь сотворив задля цього сьвіта, то усе там склалось до купи задля одних тільки панів... Бенкет ще не починав ся, ждали, поки одягнуть і спорядять молоді княгині. Тимчасом магнати і великі пани, пані і паньки зібрались у кімнатах княгині Гризельди; а ротмістри, хорунжі і шляхетство розкожували собі по салі, гомоніли, крутили вуся і бражчали бронею і острогами. На приганку під стелею містилось може чоловіка з сімдесять княжеської музики і півчух: у вікна заглядало сотні голов простої челяді. По

*) труби — рури.

**) тиліяги — срібні або сталеві луски напикти на оксаміті або шкірі.

тимчасовому звичаю магнати і великі пани не боронили своїм слуганцям дивити ся на їх бенкети й ігрища, тільки у сю добу не багатько назбиралось того люду, бо опасовались, щоб не понаходило бурлацтва і гайдамак, що цілими ватагами вештались по лісах, а пустили тільки замкову черню. Однак як не пильнували вартові жовніри, а деякі з чужих прокрались таки у парк, бо в одно вікно заглядував Кобза, а біля його стояв Остап.

Як одягли молоді княгині, увійшов у салю Єремія, ласкаво привітав панів і оддав музичі приказ бути на готові. Єремія був з себе високого зросту і сухорлявий. З під широких, нахмурених бровей хижо, вовчим поглядом, виїзрили його сірі як полуда очи; уста завжди усміхались, ніби судорогою так звело їх на віки, а довга, руда борода закривала груди. Обличчю князя найгірші додавало лютої високе чоло, з глибокою морщиною між очима, і чуб жорсткого волоса, що неначе щетина стремів до гори. Єремія одягнутий був в багатому кунтузі з срібними китицями і поворозками*), шалевим поясом підперезаний і в жовтих сапанях; біля боку моталась карабеля, обсажена самоцьвітами. Виглядував він сановито, піднявши голову і трохи перегнувшись назад, що виявляло в йому і панську пиху і лицарську відвагу. Князь виїшов з салі, а слідком за ним і шляхетство, запрошувати панянок на той танець, що по двоє ходором ходять та розмовляють.

Тільки що виявилась на дверях перша пара, разом заторохтіли барабани і заграла музика. Єремія по переді вів молоді княгині, у другій парі йшов молодий з княгінєю Гризельдою, а за ними магнати і шляхетство. Молода княгиня усіх засліпила своєю красою; здавалось, тільки її одну і видко було. Йшла вона, неначе та лебедочка плила, в білім як сніг убрані. З під віночка білих квіточок хвилею спадала аж до землі пелена, зітканя бучім з павутини: на віночку, грудях і по всій сукні блистіли як зірки дорогі каміня. Кобза затріпотів уздрівши княгиню, і затаївши дух пильно на неї дивив ся. Тим поглядом пронизав він княгиню аж до самого серця так, що як вона проходила побіля того вікна, де стояв Кобза, то ніби зачарована повернулась і скинула на його очима. Затокотіло кріпко у Кобзи горяче серце, заіскрились очи, здалось йому, неначе з самого неба глянув на його янголь, повитий білою хмарою і оточений зорями...

Народ, що стояв біля вікон, дивовав ся, дивлячись на панський бенкет; иншому і не снилось того, що теперечки довелось побачити. Деякі випивши баньки аж цмокали і бубоніли:

— Глянь, глянь, як блищить золото, як сяють самоцьвіти, дороге намисто, які убрания, батечки!...

— Яка гарна, сановита молода! — похвально деякі.

— А молодий який миршавий, — озивались инші.

— Сьогодні одрік ся він од батьківської віри, — додав дід: — побачимо, чи довго-ж він бавити-меть ся з своєю Ляхівкою!...

Кобза усе чув, що старий розказував, і хотів глянуть на його, бо знакомий голос був, — так ніяк не зміг одвести очей од молоді, і вже як пішли польського танця по других покоях, тоді тільки він озирнувся.

*) поворозками — застьожками як у гусарів.

(Дальше буде).

Братство сьв. Володимира, відділ 108 Р. Н. Союза подає до загальної відомости всім Русинам і Русинкам, що

0172 устроює

Великий вечерок

в дев'ятлітню річницю свого основаня,

в суботу, дня 27. липня с. р.

в Liberty Hall 255-263 E., Houston St., New York, City.

Початок точно о год. 7-йй вечер.

Вступ з гетчеком 25 центів.

Музика перворядна Русина П. Гуменюка.

Комітет.

КАЛЕНДАР.

ЛИПЕНЬ.

м.ст.	Дні	Руські свята
25	Четвер	Ілярія, Пр.
26	Пятн.	Гавриїла Арх.
27	Субота	Акилі
28	Неділя	Св. Отец. Вол.
29	Понед.	Атиногена
30	Вівтор.	Марина вмуч.
31	Середа	Еміліяна.

НОВИНКИ.

На волю вийшли дня 1-го липня ак. Микола Залізник і Осип Охримович, що перші відбули тримісячну в'язницю за липневі університетські події. Вже від раннього ранку зібрала ся в експедиції краєвого суду численна українська громада особливо з поміж академічної молодіж, щоб привитати на волі жертви боротьби за український університет. Полагоджуване формальностей забрало час аж до пів до 9-ої, коли оба в'язні змогли перейти поріг суду та опинити ся серед товаришів і товаришок, що щиро стискали їм руку. Та не довело ся обом випущеним користати відразу зі свободи, бо ось Миколу Залізника, якого присудом львівського трибуналу як російського підданого ще й видалено з границь Австрії, відразу відставила в'язнична сторожа до рук поліції. Дотеперішні заходи, щоби уможливити Залізникови, занятому в останніх часах впорядковуванем музичальних зборів Наукового Товариства ім. Шевченка, побут в Австрії остали поки-що без успіху і через три дні його власть відставить до найближчої границі. З ним прийшло би ся покидати Галичину і його дружині укінченій студент. філософії п. Олені з Охримовичів, що через подружжя втратила австрійське громадянство.

На могилі бл. п. Адама Коцка, жертви боротьби української молодіж за свій університет двигнено складками суспільности скромний пам'ятник. Дня 2 липня с. р. в річницю трагічної його смерті відбуло ся відкриття пам'ятника. По виголошенню промов відбув ся демонстраційний похід.

Вистава руського домового промислу відбуде ся в Коломиї у вересні, заходом місцевих українських товариств. Вистава має на меті показати, що ми є самостійним народом, котрий розвиває свій власний домашній промисел як вияв життєвої сили і вродженої духовної творчости. Передовсім вистава дасть повний образ нашої славної Гуцульщини. Вистава заповідатиме ся дуже гарно а звідатиме її також будучий наслідник престолу з жінкою.

Як Чехи вміють складати гроші, про се свідчить стан вкладок в чеських шадницях. В 1911 р. в Чехії, Моравії і Шлеску було 1.601 чеських шадниць сполучених в Союз, в котрих вкладки досягли 986 мільонів корон а резервовий фонд виносив 100 мільонів корон. Із загального числа кас припадало на Чехію 1.100, на Моравію 350 і Шлеск 151. Отже чеські народні ощадности незабаром досягнуть мільярда корон. На різні народні потреби (запомаги школам, газетам і т. и.) дають чеські шадниці жертв на суму поверх мільона корон річно.

Син убив батька, щоби увільнити себе і цілу родину від знущань п'янка. Молодий 18-літній хлопець, Ельмер Ват, син фармера, вкинув до горівки отрую а батько його випивши ту горівку помер отруєний. Хлопець признав ся до вини. Він подав

за причину те, що батько його був великий п'яниця, по п'яному знущав ся над цілою родиною, через його п'яньство родина часто терпіла велику нужду. На пару день перед тим злочинцем батько забрав всі гроші, які були в хаті, полишивши дім без сотика і поїхав до Петербурга на п'ятику. Синови се дуже не подобало ся, а то тим більше, що така п'ятка була у його батька на порядку деннім. Батько як вернув зачав над всіма знущати ся. Син не надумуючи ся довго, пішов до міста купив стрихніни і всипав її до горівки. В неділю дня 19-го мая батько вхопив фляшку з горівкою і двома ликами випорожнив її. В короткім часі опісля він помер.

Зеліничі катастрофи. На стації Дарда на Угорщині зударив ся особовий поїзд з товарним. Пять подорожних та чотирох зеліничників легко ранені. — В Корирінгу, в Німеччині наїхав поспішний поїзд на особовий, з якого знищено цілковито два вози. Більша часть подорожних погинула. До тепер видобуто 34 трунів, переважно дітий; багато осіб легше або тяжше ранених.

Літаком з Лондона до Індії. Berl. Tagblatt доносить з Лондона, що там завязав ся комітет, який хоче уладити летничий конкурс Лондон-Індії. В сім леті мають брати участь лише англійські летуни на літаках, зроблених в Англії. Дорога конкурсу назначена буде через Відень, Царгород, здовж Евфрату до Багдаду, потім через перський залив, Бупірі, здовж побережа до Бендер Аббас. Останній етап має вести здовж побережа Арабського залив до Карачі. До конкурсу мало зголосити ся доси двайцять летунів.

Сліпа і глухоніма функціонером товариства. Се зв'язана Американка, Гелен Келлер, що будучи з уродження глухою, сліпою і німою при помочи самого зміслу дотику навчила ся не лиш судити про прояви фізичного світа, а далі не лиш читати і писати, але придбала собі загальне образование, яким перевищує нормального інтелігента. Гелен Келлер розуміє кілька мов і орудує багатим знаннем природних наук. Ся жінка, правдиве чудо з психологічного і педагогічного огляду іменована тепер членом одної благодійної комісії в Нью Йорку. Її умовий розвиток описаний в ряді наукових розвідок.

Сніг і мороз в Швейцарії. Дня 3-го с. м. обнизила ся температура в цілій Швейцарії. Впали великі сніги получені з морозом та північно-західним вітром, котрий і в Галичині спричинив обнижене температури.

Брак дівчат. На Катеринославщині помічається брак дівчат. Женьять ся там переважно у віці 18 років, а заміж виходять у 16 році. Незонатих селян нема. Щоб знайти собі молодих, хлопці часто їздять до Київщини і Полтавщини, звідки приїздять вже жонатими.

Жінка, що обдаровала свого мужа 20-ою дитиною. Справдісне Боже благословенство спливає на родину Вальбургів з Кіферфельден, в Баварії. 40-літня жінка Вальбурга обдарувала недавно свого мужа двайцятим з ряду синком. Усі двайцятеро дітий живуть і тішуть ся не аби яким здоров'ям та апетитом. Найстарший хлопець має 23 роки.

Аероплян вибавив від смерти. Сими днями покликали лікаря Альдена в Лондоні до хорої дитини, що впала з сходів і розбила собі голову. Вілля родичів сеї дитини була віддалена о кільканадцять англійських миль від мешканця лікаря. Лікар вибрав ся

сейчас автомобілем, але по дорозі автомобіль йому зіпсував ся. До віллі було ще дев'ять англ. миль, а їхати не мож було в жаден спосіб. Але лікар побачив недалеко летуна, що збирав ся до відлету на своїй машині. Пішов до него і представив йому як конечно потрібно його помочи хорій дитині і попросив, щоби його відвіз. Сіли оба до літака і за пару хвиль були вже на місці. Лікар перевів операцію і дитина була уратована. Так перший раз літак спас життя людини. До тепер люди лемали собі лише карки на аероплянах.

Найбільше яйце на світі знаходиться в музею в Нью Йорку. Є се яйце птаха Aeruorniss. Є воно 6 разів так велике як яйце струся і має поємність 150 яєць курячих. Шкаралупа є 1/4 цаля груба, обвід яйця вздовж виносить 7 дециметрів, впоперек 6 1/2 дециметрів. Того птаха вже нема тепер; жив колись на Мадагаскарі, острові на схід від Африки і не міг літати, лиш бігав. Був, кажуть учені, від 2 до 4 метри високий і належав до найбільших птиць на світі.

22 годин під водою. В Венеції переведено інтересні досліди з італійською підводною лодкою „Glaucos“. Лодка, забравши нормальний припас конечних річий, спустилась на дно і не показувала ся на поверхню протягом 22 годин. Коли вкінці виплила лодка на верх, військові лікарі перевели досліди над станом здоров'я залози лодки і показало ся, що як моряки, так також офіцери могли ще довше передувати під водою.

Місіонарка про Китай. Д-р Анна Генрі, американська лікарка і місіонарка в одній особі, повернула недавно з далекої країни й оповідає страшні річі про Китай. Головною язвою сеї країни є тепер голод. Майже в кожній часті Китаю терплять бідні люди голод з причини невдалих жнив рижю. Скинена манджурська династія, — каже д-р Генрі, — замість ужити грошей на будову валів здовж ріки Ян тсеєн Кіянґ, щоби тим способом контролювати надмір води і вживати її де треба, вживала сих грошей на домашні розходи. Рижові поля здовж сеї великої ріки знищені, а наслідком сього запанував голод. До всякого залізничного поїзду збігається велика товпа людей і просять з криком о милостиню. Страшні лиця Китайців так потрясли нервами багатьох місіонарів, що вони мусіли яко неспосібні до праці вертати до рідного краю. Революція також підірвала край. Де були проводирі, там був порядок, але в багатьох випадках розюшені маси доконували страшних мордів на чужинцях і на своїх противниках.

Повідомлене.

THE EUROPEAN COLONIZATION COMPANY,
441 Drexel Building, Philadelphia, Pa.

Отсим повідомляє ся, що Руська Колонія в West Millville розвиває ся дуже скоро, бо до того часу розпродано перейшло 1000 акрів землі, а переважно позакупували самі Русини.

Тепер розпочали парцелювати кількасот акрів цілком близько при місті Millville. Та нова парцеляція лежить в середині меж двох „стріт“: одна веде до міста Bridgeton, а друга до Carmel. Та, що веде до міста Bridgeton курсує нею „Стріткара“ між Millville а Bridgeton, а та що веде до Carmel незадовго між Millville а Carmel буде так само іти „Стріткара“.

Ся земля є дуже добра а положене чудове і гарне. Земля суха, рівна і дуже урожайна. Інтересовані приїжджайте, не відкладайте на завтра. Нині Вам добре сю землю оглянути і випробувати, бо в сусідстві Руської Колонії є сотки фарм, які управляють переважно Американці.

Ся земля є попарцельована по пять акрів, але хто годен, може купувати кілька хоче парцель. В тій парцелі одна 5-акрова фарма коштує \$376.00. Лише треба дати \$100.00 задатку, а решта на виплат, \$5.00 або \$10.00 місячно. Хто платить згори, дістає опуст 5 процент, і до того, протягом двох-трьох тижнів дістане чистий „дід“ „Guarantee Deed“ або по нашому „Інтабуляція“.

Родимці! Чи не добра для Вас спосібність? Кожний з нас мріє щоби бути незалежним, не слухати фабричних трубів та гуків, або спускати ся в підземні майни. Як закупите в West Millville кавалек землі, то відчуєте що ушасливились себе і свою родину, бо всі життєві средства будете мали свої і не будете потребувати платити високі ренти. Не одні купуєте „лоти“ і платите за них високу ціну, або кілька то з нас закупають фарми в пустинях, де нема ні міста ні фабрик. О тім вже писалисьмо що тут є мільонові міста, що тут є цивілізація, що тут що години трен іде з Philadelphia до Millville і з Millville до Philadelphia, а тікет коштує Вас лише \$1.32 в обі сторони.

Тоті що уже позакупували а перемудують ся на свої фарми, Компанія обіцяє їм дати 5 акрів даром, де будуть могли побудувати Школу, Церков і інші інституції які громада буде потребувати.

Родимці! Спішіть, доки маєте добру нагоду. Прилучіть ся до тих близько 100 родин, котрі до тепер у нас закупили землю а побудуємо велике, багате і красне руське місто.

Можете приїжджати кожного дня і оглянуту сю землю, або пишіть по руськи з повним довір'ям.

В нашій бюрі займають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
441 Drexel Building, 5th & Chestnut Sts,
Philadelphia, Pa.

Дім АГРОХОВСКИЙ-СП Банковий

наслідник **Л.В.ШВЕНК** Власитель

ОЩАДНІСТЬ се відстава багатства. Не скупість веде до мастику, а розумне складане грошей в чеснім, поважнім банку, який дає гаранцію і виплачує процент від вложений грошей.

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ в порукою, що адресати одержать їх протягом 10 днів. Телеграфічною дорогою за 24 годни. Вина грошей по найдешевшій курсі.

ШІФЕРТИ до і з Старого краю на всі найліпші і найпевніші корабельні лінії по компанійних цінах.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІАЛЬНА вилагоджує всякі документи австрійські, російські і німецькі, які по-тверджує кошуль, так що суть важні в краю.

Кавшия зложена в касі
РЯДОВИЙ В СУМІ
100.000.00. Долларів

**У власнім імаху: 292-294 Bedford Ave. per Grand Str.
Brooklyn, N.Y. і 111-115 East 7th Street, New York, N.Y.**

Дописи.

3 Seymour, Conn.

Коли лише дістану „Свободу“ до рук, то насамперед перечитую всякі дописи, які би вони не були.

Бо ніч мене так не інтересує як житє американських Русинів. В кож дим числі „Свободи“ суть дописи з всяких плейзів, де одні пишуть за роботу, другі за Братства і т. і. Я днесь хочу також довести де що до „Свободи“, а іменно хочу писати про нашу школу.

Наша громада церковна складає ся з трьох плейзів, а то: Ансонія, Дерби і Сеймор, а кожний плейз має свою школу. Учителем є знаний зі своєї діяльності д. В. Каськів; наука відбуває ся по два дни в тижни в кожнім плейзі.

Всіх дітий учащає поверх 120.

На закінченю шкільного року, як рівнож щоб заохотити діти до науки і в будучім рішав д. Каськів уладити діточий пікнік, котрий відбув ся 6. липня с. р.

Вже від самого раня діти нетерпеливо ожидали, коли то зачне ся пікнік. І ось прийшов їх учитель, поуставляв діточки в ряди, гейби Соколів, і з пісню на устах: „Раз два раз два діти в гай“, рушили в дорогу на призначене місце, де відбував ся пікнік. Згадати треба, що крім Сейморських Русинів, взяли участь також і Русини з Ансонії і Дербі. Також багато було і Американців.

По скінченім пікніку роздавано старшим дітям в надгороду книжки а молодшим різні ласощі. Зазначити мушу, що книжки на надгороду для дітий дарував С. Вітяк.

Як показало ся, то пікнік досягнув свою ціль бо з него прийшов ладний прихід на місцеву руську школу.

Тож в імени школярів належить ся подяка насамперед їх учителям, д. Каськови, за щирю та витревалу працю. Рівнож дякує ся тим Ансонійцям та Русинам з Дербі, котрі дали доказ, що солідаризують ся з нами.

Учасник.

3 Whippany, N. J.

Я, низше підписаний отсим складаю сердечну подяку, о. Волощукowi з Jersey City, N. J. за труди, та за се, що не питали грошей а приїхали похоронити Дмитра Сидора, члена від. 201 котрого фабрика до землі загнала. Відний 18 літний хлопець першій остав смертельно ранений в Whippany. 9 літ, як бідака вже виїхав зі старого краю де лишив стару маму і брата, а 8 місяців як приїхав до Америки поліпшити долю; працював, гроші мамі посилав, не пускав їх на вітер як другі роблять, записав ся до Р. Н. Союзу і був добрим членом. Знайшли ся такі, що відмовляли його, а він їм казав: тільки моє тут мами; не відступлю за ніч від любого Союзу.

І справді якби не Союз, хтоби заопікував ся тепер його ріднею, хтоби так красний похорон справив. Се гідний до наслідування примір всім, щоби належали до Р. Н. Союзу, котрий вже неодній сироті сльози втер.

Г. Фанок.

ПРИВАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МУЖЕСЬКИЙ УЧИТЕЛЬСЬКИЙ СЕМІНАР У ЛЬВОВІ.

Отсе новий клич, з яким стаємо перед українською суспільністю. Коли відважуємо ся на сей крок в хвили великого обтяження нашої суспільності всякими народними податками,

то робимо се тільки з крайньої konieczности.

Заснованєм приватного мужеського семінаря у Львові хочемо заспокоїти давню пекучу потребу нашого народу та послухати рішучого і часто повторюваного голосу нашої суспільности.

Коли в школі наша будучність, то основою сеї будучности є передовсім народна школа. В занедбаню її або полипаню її далі в такім стані, як доси, лежить велика небезпека для нашого народу.

Значний процент українських громад є зовсім без шкіл, немалий процент шкіл є без учителів. В українських громадах обсаджують ся народні школи учительськими силами без потрібної кваліфікації, без знання української мови, без потрібної любови і пошани до національности і обряду дітий.

Така школа не може сповнити своєї високої місії; навпаки вона від науки населенє відстрашує, ломить в зародку талан і характер.

Лиха народна школа є причиною соромного анальфabetизму нашого народу, вона спинює всяку нашу працю просвітну і економічну, городить українській нації дорогу до здобуття національної самостійности.

Причина сього лиха — се брак свідомих, освічених і ідейних народних учителів.

Українці — єдина нація в Австрії, що не має ні одного свого державного учительського семінаря.

Заснованю українського державного семінаря стоїть на дорозі ухвала соймова з 1906 р., що допускає засновуванє семінарів тільки польських і утравквистичних. Усіх учительських семінарів в Галичині є 17, з того мужеських 14, а жіночих 3. На 47 повітів східної Галичини припадає 7 мужеських і 2 жіночі, на 28 повітів західної Галичини 7 мужеських і 1 жіночий. Мова викладава польська є в 8 семінарях, 9 семінарів є основаних на принципі утравквистичнім. Одначе утравквизм сей існує лиш на папері, а в практиці його не переведить ся, — саміж семінарі вимогам української нації зовсім не відповідають. Процент української молодіжи в семінарях застрашаючо спадає...

Нехай говорять за себе числа урядової статистики:

Рік шк.	Число молодіжи загальне	Число гр.-кат.	%
1904 5	3766	957	25 43
1905 6	3778	980	25 94
1906 7	3967	1021	25 25
1907 8	4089	997	24 38
1908 9	4378	1007	23 00
1909 10	4537	1060	23 36

На число 4537 складаєть ся 3562 мужчин, між ними гр. кат. 948 та 975 дівчат, між ними 112 греко-католичок.

Сі дати страшні тому, бо вступ нашій молодіжи до семінарів невисказано утруднений. Доказом того нехай послужать для приміру отсі дати. В тернопільським семінарі зголосило ся в 1902 р. 132 учеників, 70 Українців, 45 Поляків і 17 Жидів — а прийнято 17 Українців разом з репетентами, 42 Поляків і 2 Жидів. — В Станиславівським семінарі зголосило ся в 1904 р. 70 Українців а прийнято 7!

Ще менший процент української молодіжи здає матуру, чого доказом нехай будуть дати з семінара у Львові.

В р. 1904 на загальне число 84 — здало матуру Українців 6; в р. 1905 на 89 — 19; в р. 1906 на 84 — 23; в р. 1907 на 82 — 18; в р. 1908 на 81 — 13; в р. 1909 на 71 — 12; в р. 1910 на 65 — 13; в р. 1911 на 70 — 10; в р. 1912 на 69 — 15. Наслідок сього стану той, що на 14739

всіх учителів нема Українців навіть 3000.

Так далі йти не може, бо тоді останемось без народних учителів, а тим самим без наших народних шкіл. Не допустити до такої катастрофи національної се наш святий обов'язок.

Одинока на разі перед нами дорога самоохорони через заснованє приватного українського учительського мужеського семінаря у Львові.

Конечність і національна небезпека кличе його до життя а нація мусить його при житю удержати. Віримо, що удержати зможе. Віримо, що наш загаль відповість на наш зазив тисячними датками. Віримо, що сповняючи задушевне бажанє нашої суспільности — зазнаємо від неї матеріальної підмоги.

Будуємо величну і щасливу будучність нації, починаючи від основ. Кладімо в основу її рідну народну школу з освіченим, ідейним українським народним учительством, яке вийде і мусить вийти з українського приватного учительського мужеського семінаря у Львові.

Грошеві датки просимо слати на ч. кн. 1200 Земельного Банку гіпотечного у Львові, а всякі інші датки і декларації до Красового Шкільного Союзу у Львові ул. Домініканська 4. з виразним означенєм ціли.

Ждемо! — В гарну будучність нової рідної школи віримо!

За Руське Товариство Педагогічне:

Антін Гладимовський, мiстоголова, Конт. Малецька секретарка.

За Краєвий Шкільний Союз:

Іван Кивелюк, голова, Семен Демидчук секретар.

За Комітет семінаря:

Д-р Іван Брич, голова, Роман Сосновський, мiстоголова, Василь Пачовський, секретар.

Відозва

ДО ЛЮДСЬКОГО МИЛОСЕРДЯ!

Страшне нещастє навістило дня 27-го цвѣтня с. р. село Сторонибаби, повіту золочівського. Наглий пожар протягом одної години змів з лица землі ціле село, полишаючи на місци достатків купи попелу і згаріщ. Згоріло 80 господарів, около 40 штук худоби і безрог, так що около 300 душ лишило ся без хліба, сорочки і даху над головою.

Позістало тільки пять господарств на однім кінци села і кілька на другім кінци поза селом. З тих лише 3—4 заможніші господарі, а прочі самі бідаки халупники. По тих кількох хатах дусить ся по 5—7 родин і буває таке, що в одній хаті є 5 колюсок немовлят. В селі плач — страшний вираз нужди, голоду і розпуки. Голодна худоба ричить, а загальний брак паші в околиці збільшає нещастє, так, що селяни за безцін випрошують худобу. Одним словом образ спустошення як по татарських нападах.

В тім страшнім нещастю звертаємо ся з благальною просьбою о поміч до людського милосердя. Наше село нікому не відмовило помочи в нещастю і то нас осміляє других о поміч просити. Звертаємо ся проте з просьбою до Всечесних Отців духовних, щоби були ласкаві оголосити про наше нещастя в церквах та просити милосердних людей о поміч для нас. Так само просимо Хв. Відділи Р. Н. Союзу, щоби були ласкаві зложити від себе хоч які такі грошеві датки, бо найменший зітре не одну слезу з очий нещасливих погорілців. Вкінци просимо всіх милосердних людей прийняти нам в нещастю з помочию, бо на-

ше положенє розпучливе. Грошеві жертви тим більше потрібні, що 15 хлопських дітий, які ходили до гімназії, будуть мусіти покинути школи, бо їх батьки крім одного погоріли зовсім.

Ласкаві жертви враз з виказом Вп. Жертводавців просимо слати на адресу „Свободи“ 83 Grand Street, Jersey City, N. J. а „Свобода“ їх зашле на адресу Ратункового Комітету погорілців в Сторонибабах, почта Красне, Галичина.

За найменшу жертву з гори складаємо сердечну подяку в імени голодних і неолітих дітий, в імени дітий жадних науки та в імени всіх погорілців.

В Сторонибабах, дня 2-го мая 1912.

о. Карпо Вінтоняк,

Володислав Козійський, предс., Павло Стадник, заст. предс., Григорій Микитюк, секретар, Тимонко Дідух, Мелетій Іванців, Микола Стадник, Михалко Іванців, Ілько Цюкан.

УВАГА: На сю ціль зібрано вже по нинішній день слідуєчі датки: Андрій Гела \$10.00, Семен Гела \$10.00. — Разом \$20.00.

ПОЗІР!

ПОЗІР!

Заходом двох злучених Товариств „Просвіта“ і „Запорожська Січ“ з НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

відбуде ся

6 неділю, дня 4-го серпня (августа) 1912 р.

Великий Пікнік

в Меспет парку (Maspeth Park) в БРУКЛІНІ.

Початок о годині 1-ій пополудни.

Вступ 25 центів.

Музика перворядна.

Для украшеня забави, комітет приладить гарну розривку льотерийну, гру в круглі о премії і інші несподіванки, для того радить ся всім нашим патріотам, якіб хотіли на свіжім повітрі весело забавитись, щоби безусловно не опустили сеї спосібности.

Як доїхати до парку?

Беріть кару Grand Str. на Delancey Str. через Williamsburgbridge, або при Бруклінським мості Flushing Ave. кару і висядьте в Меспет на corner Garrison Str.

ПОЗІР!

ПОЗІР!

Заходом Братства св. о. Николая, відділ 319 Р. Н. С. в Ньюарк, Н. Дж.

відограє ся по раз перший

в суботу, дня 27-го липня с. р.

театральне представленє

ЗВІМЧЕНИЙ ЮРКО

комедія в 2 ох актах.

в гали Johna W. Plikaytis-a, 103 Jackson, near Ferry Str., Newark, N. J.

ОСОБИ:

Стефан Черноус, господар	-	С. Туз
Доця, його жена	-	К. Кузан
Юрко, їх син	-	В. Луцок
Олена, їх дочка	-	А. Перуцка
Гласович, реєнтай	-	С. Кокур
Проць Никслай, старий жовнір	-	Г. Паламар
Никола, війт	-	Г. Хомен
Циган	-	С. Шпак

Василь, Мирон, Семен, Стефан — сусіди.

Початок о годині 7-ій вечером.

Ціни місць: Крісло I-рядне 50 цент., II-рядне 35 цент., III-рядне 25 цент.

По представленю деклямації і

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

Підчас балю летуча почта любови.

Ану Братя і Сестри! Спішіть численно на наш Баль і Представленє, а певно не позалудете труду і розвеселитесь по шістьтижневним пості і побачите хороший образець з нашого життя. Щиро запрошаємо всі Братства так з Ньюарку як і з околиці. Весь дохід призначений на фонд Української Чистальні.

КОМІТЕТ.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.

83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**„С В О Б О Д А“**часопис для руського народа в Амери-
ці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що-
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба завжди з гори.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Дописи просить ся писати лишень
на одній стороні картки. Дописи, непри-
годні до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадає ся їх звороту
і не було залучено марок на зворот.**3 нагоди свята свв. Володимира.**

По смерті князя Святослава, що
вгинув в нещасній борбі Руси з Пе-
ченігами біля Дніпрових порогів (972
року) настав на Руси великий непо-
рядок, спричинений борбою його си-
нів о великокняжий престіл. Протя-
гом сімох літ вели ся безперервно сі
княжі бої. Князі були малі, та в їх
імені повсюду правили бояри. Кож-
дий із них, річ природна, передовсім
пильнував своєї волости. Наслідок
сих семилітніх боїв був для Руси бо-
лючий. Руська держава, щойно екле-
сна кровію у одну цілість, затратила
опять почуте своєї єдності і розпала
ся на кільканайцять самостійних,
дрібненьких князств, які заєдно по-
борювали себе, огнем пустошили і ні
вечили край, мечем вигублювали на-
селення.

З поміж тодішніх князів визначав
ся здібностями і енергією Володимир,
що княжив у далекому Новгороді. Він
порішив опять зібрати в одно розпа-
вшу ся батьківську державу і в тій
цілі прийняв у своє військо ватаги
войовничих Варягів. При їх помочи
рушив Володимир з далекого Новго-
роду на Київ, де тоді сидів найстар-
ший син Святослава, Ярополк.

Володимир, каже літопись, пішов
на Ярополка „св. вои многими“. Яро-
полк зачинив ся в Києві. Володимир
розпочав облогу столиці, а підмове-
ний ним Блуд, дружинник Ярополка,
старав ся вбити свого князя, аби тим
робом улекшити Володимирови. Але
не міг найти поміж Києянами людини,
щоб підняла руку на свого князя.
Тоді то Блуд нарадив Ярополкови
піддати ся Володимирові. Ярополк по-
слухав. Але коли прибув до Володи-
мира, Варяги на даний знак пробіли
його мечами.

В сей спосіб Володимир заволодів
найважнішим і найбільшим містом
на Руси. По Києві Володимир легко
опанував вже цілу київську землю і

тим способом став начальним князем
всєї Руси. Начальним князем поки
що він був лише з традиції, бо пере-
довсім приходило ся йому тепер ме-
чем покорити своїй власті неслухня-
них удільних князів. І тому то пер-
ші роки князювання Володимира зай-
мають самі війни. Він збирав опять
до купи „розсіпану хрещану“ русь-
кої держави, що дуже потерпіла за
час боярського правління і вимагала
радикальної поправки. На жаль з того
часу Володимирового панування маємо
дуже акупи відомости.

Ось що записала літопись про пер-
ших п'ять літ його панування.

Зараз першого року свого володі-
ня (981 р.) „іде Володимиръ к Ля-
хомъ и зая грады ихъ, Перемишль,
Червень и инны города.“

В два літа пізнійше (983 р.) ру-
шив Володимир походом на Ятвягів
і спустошив їх землю. Рівночасно
протягом 981—982 вела ся борба на
сході руської держави з Вятичами.
Володимир присилував їх опять пла-
тити собі дань, до чого вони були
обов'язані ще князем Святославом.

В р. 984 вів війну з другими пле-
менем, Радимичами, яких привернув
до послухності. На той самий рік
припадає рівнож і похід Володимира
на Болгар. Правдоподібно Володимир
хотів по плівови свого батька, Свѣ-
тослава, привернути Болгар на зан-
иків Руси; але хоч їх і побіджено,
то перевести той плян Володимирові
не вдало ся; тому він заключив з ни-
ми згоду і вернув ся назад у Київ.

Тут опанували увагу Володимира
тепер головні дві справи, відсуваючи
все инше на другий плян: боротьба
з Печенігами та відносини з візантій-
ською імперією.

Печеніги, се був дикий, кочовни-
чий нарід, що поселив ся на східно-
українських степах. Протягом двох
століть вони були пострахом руських
земель. Ненече страшна градова туча
вони повсякчас висіли над Русю, то-
чачи її кров, розбиваючи її сили.
Борба з тими степовими грабіжника-
ми вимагала напруження усіх сил русь-
кої держави, яка однак не все вихо-
дила побідником. Вони то в році 972

розбили і вирізали військо Свѣто-
слава, Володимирового батька, біля
Дніпрових порогів. Підчас панування
Володимира вони опять шаранчою
зітїли на руську землю і зупинили
ся біля міста Василіва (996 року).
Володимир не устояв ся проти них,
втікав і ховав ся під мостом. Ся без-
настанна борба вачерпувала сили мо-
лодої держави до краю. Приходило
ся до борби стягати сили з найдал-
ших земель. Не ставало люду до оса-
дження нововибудованих міст і кріпо-
стей в околиці Києва, якого найблиз-
ша навіть околиця зовсім обезлюдні-
ла. І тому то Володимир для охорони
своїх земель перед сими дріпжниками
став будувати цілий ряд охоронних
замків. Окрім кріпостей для оборони
границі перед Печенігами служили
лінії висипаних валів і ровів.

Другою, чи не найважнішою спра-
вою, що займала ум Володимира, бу-
ли відносини до Візантії. Русини пе-
редше, ще перед Володимиром, при-
нагідно ходили походами на сю ве-
лику, культурну державу. Наоборот,
Візантія нерас і сама закликала Русь
на поміч проти своїх ворогів. Ось і
тепер панував в Візантії імператор
Василь, проти якого підніс був пов-
станє Фока, що оголосив себе імпе-
ратором в Малій Азії. Цісар Василь
відніс ся о поміч до Володимира. Сей
згодив ся допомогти, але в надгороду
зажадав, аби імператор видав за ньо-
го свою сестру. Імператор притисне-
ний до краю пристав на се, але в
заміну зажадав, аби Володимир хре-
стив ся. Станула отже умова і весною
988 р. Володимир післав помічне вій-
сько. При помочи сього війська імпе-
ратор здавив повстанє. Та тепер він
зовсім не спішив ся виконати свою
обіцянку, то є вилати за Володимира
свою сестру. Сеж і не дивниця. В по-
глядах Візантійців їх імператор в по-
рівнянню з володарями всего свѣта,
які б вони сильні і славні не були,
стояв на недосяжній висоті; руський
князь в візантійських дипломатич-
них кругах цінив ся дуже низько; до
нього писано листи з меншою етике-
тою ніж навіть до ховарського хана.
Видати імператорську доньку за пів-

нічного „варгара“, се була б для Ви-
зантійців нечестя гірша від смерті.
І тому то, коли біда минула, імпера-
тор старає ся протягнути як найдов-
ше немилу йому справу.

Щоб присилувати його до сповнення
обіцянки, Володимир рушив на нього
війною і обложив місто Корсунь. По
шістьмісячній облозі місто мусіло під-
ати ся. Ся Володимирова демонстрація
осягнула своє. Царівну Анну вишлале-
но до нього в Корсунь і там відбуло ся
її весіле з Володимиром.

Серед сих подій, якось непримітно
стало ся саме охрещенє Володимира.
Літопись говорить, що стало ся се 988
року. Володимир при хресті дістав імя
Василь. Де саме охрестив ся Володи-
мир, рівнож не знати. Найправдоподі-
бнійше він охрестив ся в Корсуни, опі-
сля побрав ся там з царівною і забрав-
ши з Корсуни свѣщенників і різні свѣ-
тощі, вернув ся до Києва. Тут він на-
самперед казав знищити всі поганські
ідоли, якими до сеї пори поклоняли ся
Русини, а опісля зібрав народ з цілого
Києва на Дніпро, і там охрестив його.

До сеї пори ми бачили Володимира
як політика і державного мужа, одного
з найважливіших, та й то не лиш у
нашій історії. Він протягом п'ятиох-ші-
стьох років відбудував розсіпану ру-
ську державу. Він опісля зв'язав сі сла-
бо держачі ся ще землі династичним
зв'язком, зміцнюючи в сей спосіб зв'язь
поодиноких земель дуже сильно в по-
рівнянню з попередніми часами. Ще
сильнійше пов'язав він поодинокі руські
землі, вводячи у них християнство.

Справа введення на Руси нової, хри-
стіянської релігії не представляла Воло-
димирови великих труднощостей. Русини,
як нарід торговельний, від непамятних
часів стикали ся в Царгороді з христі-
янством. Та і ті руські полки, що ходи-
ли чи то на поміч Візантії, чи то гра-
бувати її, мусіли познакомити ся з хри-
стіянською релігією і принести її у рід-
ний край. Тому то і заходи Володими-
ра коло розширення християнства на Ру-
си не стрічали ніде поважнішого опору.
Для забезпечення розвою християн-
ської церкви Володимир в Києві поста-
вив митрополита, в Новгороді архієпи-
скопа, а по інших містах устанавляв
єпископів, поїв і дияконів. Память про
заходи Володимира коло забезпечення
матеріального руській церкві зістала ся
в звістці про десятину, надану ним ки-
ївській церкві Богородиці. На удержан-
ня митрополичної церкви в Києві мала
йти десята часть від всіх доходів кня-
жого господарства, від торгових і судо-
вих доходів з цілої київської землі.

Заходячи ся коло розповсюдження
християнства, Володимир попирав зара-
зом і зв'язані з ним сторони культурно-
го життя, то є штуку і просвіту. Сейчас
по охрещенню Києя він забрав ся до бу-
дови церковей. І так в Києві поставлено
церкву свв. Василя і Богородиці, яка
мала бути митрополичою катедрою.
Можна уважати вповні правдоподібною,
що Володимир будував і більше кам'я-
них церков, тільки літописні вістки про
се дуже неясні і скупи.

Що Володимир хотів прищепити на
Руси також і візантійську штуку не
тільки для церковних потреб, на се вка-
зує переказаний літописю факт, що він
велів взяти з Корсуни до Києва чотири
бронзові фігури коний і казав їх поста-
вити в Києві в сусідстві княжого двора.

Про заходи Володимира коло шире-
ня просвіти рівнож говорить літопись:
„нача поимати у нарочитой чади дѣти и
давати на учение книжное.“ Прищиплю-
ючи чільнішим руським кругам візан-
тійську освіту і культуру, хотів тим
способом Володимир увести Русь в круг
тодішнього культурного свѣта. І сі його
змагання не були марні. Вони видали у-
же в першій генерації учеників чолові-

Князь Володимир Великий.

Всячина.

Погляди різних народів на подружжя. Китайці остерігають нарубків: „Не женіть ся ніколи з дівчиною, котра була злою дочкою для родичів. Буде она злою женою”. Японці говорять: „Не бері дівчини нехлюйної, котра нечисто у-бирає ся і не держить ладу в кухні і в комнатах”. В Індії остерігають перед такою, що має зарід родинної хвороби, або публично витикають її легкодушне і незграбне життя. Славяни говорять: „Бери жінку з сусідства, бо її знаєш, але кумів з далека, щобсьте ся не знали”. Італійці й Іспанці держать ся подібної засади і говорять: „Хто іде далеко шукати жінки, сей є або сам обманцем, або хоче других обманювати”. Москалі говорять: „Коли жениш ся з найстаршою дочкою, тоді гляди, якими її отень і мати; коли береш другу дочку, тоді уважай, якою є найстарша сестра її. Німці і Англіїці є тої гадки: „Де мати багато працює, там дочка є лінивою, бо чейже она повинна виручати матір у праці. Стережіть ся її” — кажуть! Араби знова дійшли до того переконання, що хто женить ся з красною жінчиною, сей мусить продати свій дім, бо она його зруйнує. На Литві остерігають: „Красотою своєї жінки не загіреш ся, ані не убереш ся”. Усі майже народи переконані ся, що красота притягає сильнішше як пара волів, однак она скоро минає і не вертає.

Природні і штучні скорости. Рух чоловіка в порівнянню до штучних моторів є дуже повільний, не згадуючи вже про витривалість. Пливач посуває ся на годину ледви на 4 км., піхотинець в найбільшій скорости 18, бігун 36, на совгах 39, отже в найліпшій случаю не доходить до 40 км. на годину. Перегоновий кінь робить в тім часі 58 км., на колесі можна довести до 59 км., підчас коли самоїзди, яких мотори мають силу 200 коней, доведено до 204 км. на годину. Парові локомотиви до-ходять до 157 км., а на пробній електричній залізничі з Цоссен до Марієнфельду доведено перед кілька літами до поверху 208 км. на годину, що однак не дало ся, принайменше досі, зужити для щоденних практичних цілей. За сим лишає ся позаду щоденний рух на залізничних. І так на 15 найбільших залізничних в Англії мають поспішні поїзди скорість межі 81.6 а 98.4, середно 90 км. на годину. З сими скоростями на залізничних не можуть рівнати ся парові кораблі, які плинуть зі скоростію що найменше 28.8 км. на годину. Пароходи з дуже сильними моторами, які до-ходять до 600 коней, спеціальної будови, дуже мало зануряють ся в воді і майже сунуть ся лише по її плесі, доведено до 36 км. на годину. В воздушній плаванні зискано найбільшу скорість 100 км. на годину, лишаючи ся далеко поза летом деяких птиць, особливо ластівок. Загально найбільшою скоростію, до якої можна довести під теперішню пору, є скорість кулі вистріленої з армати Круіша о промірі 10.4 цнт. Та куля переїтає в секунді 3291 метрів, або мало що не 3 і пів кілометра. Всі ті однак скорости штучно досі зискані, є дуже незначними в порівнянню до руху небесних тіл. Пр. земля кружить довкола сонця зі скоростію 96.000 кілометрів, а деякі комети відбувають на годину дорогу, що доходить до 260.000 кілометрів.

Великий Баль

устроює

Товариство „Запорожська Січ” від-діл 283,

дня 27-го липня с. р.

в гали Кашака, 135 Washington Str., в Auburn, N. Y.

Початок о годині 3-ій пополуночі.

Вступ до галі 25 центів.

На той то баль запрамаємо всіх Русинів і Русинок як і всі русько-українські Товариства з Сиракюз і околиці. За добру забаву ручить Комітет.

ка, що стоїть на висоті тодішньої культури і науки — митрополита Іларіона.

Перед Володимиром Русь не мала ніякої битой монети. Доперва перший Володимир став бити срібні і золоті гроші. Вони мають з одного боку образ Спасителя а з другого образ сидячого Володимира в царських інсигніях, з хрестом в руках; коло нього знаходиться ся напис: „Вламиръ на столѣ”.

Отсе більше менше все, що можемо сказати про заходи Володимира коло перенесення византийської культури на Русь.

Для другої половини панованія Володимира, літопись, одинокє жерело з якого мож засягнути відомостей, незвичайного скупа. І не дивнаця. Довгі єї літа панованія Володимира виповняла тиха праця над ширенем християнства та зацілюванем культури на Русі. Поволи підрастали Володимирові сини і їх приходило ся розсаджувати на порожніх княжих престолах; через се звязь поодиноких руських земель з Київом заєдно кріпчала. Не менше хлопотав ся Володимир над внутрішнім устроєнем земель, заведенем ладу і порядку. Наміюжили ся розбійники; треба було отже вичистити із них державу. Та Володимир, який передше не вагав ся забити рідного брата, ставши християнином, став таким ласкавим, що навіть розбійників не хотів карати смертю; на-кладав на них лиш грошові кари. Доперва улягши персавзіям єпископів згодив ся повернути смертну кару.

З тих часів літописи дуже много оповідають про Володимирові пири. Сі пири робили ся „по вся дни”, „и при князѣ и безъ князя”, значить, вони мали на меті не лиш саму утіху князя. У тих пирах брала участь не лиш сама князівська дружина, але і громадські люди. На церковні празники Володимир спрощував „старѣйшины по всемъ градомъ и люди многы”. Правдоподібно єї пири служили на се, аби ще сильнішше зміцнити відносини поміж князем і його дружиною та народом.

Ся уся тиха, культурна робота внутрішньої організації руської держави вела ся серед важких і кривавих боїв з хижими Печенігами. Ся борба при всім напруженню сил, вела ся зі змінчивим щастєм, нераз з небезпечностями для особи самого Володимира.

Легко зрозуміти, що за сими двома справами, то є внутрішньою організацією і боротьбою з Печенігами, у Володимира не ставало ані охоти ані часу заходити ся з иншими сусідами Русі. Його задачною супроти них була охорона, захованє в цілости набутого. А боронити ся приходило йому не лиш від чужих, але і своїх. Останні дні життя Володимира були охмарені повстаннями його синів. Його син, Святослав, за намовою свого тестя, польського короля Болеслава, забрав ся до повстання проти батька. Але Володимир, завчасу до-відавши ся, увязнив сина. Потім його випущено, та він остав аж до смерті батька у Києві без волости. Другий Володимирові син, Ярослав, призвавши до помочи Варягів, перестав посилати в Київ данину, та став лагодити ся до війни з батьком. Та похід не прийшов до кінця, бо „Богъ не дасть дьяволу радости”, каже літопись. Володимир серед воєнних приготувань вмер.

Смерть застала Володимира ще не в старих літах; він вмираючи мав ледви яких 55 літ. Смерть застала його державу зовсім неприготовану, серед дуже трудних обставин.

Володимир умер 28-го липня 1015 року в своїм дворі на Берестовім. Його тіло перевезено в церкву Богородиці і тут поховано в мармуровім гробі поруч його жінки, Анни, що вмерла ще в 1011 році. Підчас зруйнованія Татарми Києва

в 1240 році, розвалено сю церков, а з ньюю пропали також кести похованих там руських князів. В р. 1635 митрополит Могिला відреставрувавши сю церков, найшов гробівцею Володимира, та сей гроб і кести Володимира (крім кількох) не знати де поділи ся.

* * *

А тепер зберім коротко усе заслуги, положені Володимиром, для нашої Русі.

Він передовсім відбудував розепшану державу. Не десьє сього. Зібравши усі уділи разом, він ціле своє життя безпачинно трудив ся коло сього, щоб споїти їх спільно у єдин організм, у одну цілість. До сего йшов він передовсім установляючи династичне право, з якого виродив ся опісля погляд, що лиш Володимирова династія має право засідати на княжій престолі. Другим, о много сильнішшим цементам, що споїв у одну органічну цілість руський народ, се було заведенє нової, християнської віри. Разом з вірою розповсюднила ся також і культура.

Дід Володимира наложив головою як звичайний розбійник в деревлянській землі. Його батько, відірваний від рідної країни, загинув марно наче авантюристик у чужій землі. Володимир умирав у своїй столиці, а народ перший раз сходиться ся і оплакує смерть свого князя. По князях авантюристах, що зби-вали руську державу силоміць, самим ударами меча і списи, являє ся Володимир першим князем, що постарав ся підложити під будову руської держави якісь культурні підвалини. В тім власне політичне значінє діяльності Володимира і його право до імени Великого.

В нашої староруській літературі головно славить ся Володимира як апостола християнства на Русі. Колись розпущений поганець переняв ся в високій мірі духом християнства, як релігії любови й милосердя, що навіть розбійників не хотів карати смертю. Він казав усім старцям і убогим приходити на свій двір і брати собі всякі припаси і гроші; але що хорі і каліки не могли самі приходити, то він велів возами возити їм всякі припаси. І за заслуги, положені коло християнської віри, наша церков признала Володимира святим. Вводячи християнство на Русі, а з ним разом і усю тодішню просвіту і культуру, він тим самим не лиш споїв руську державу сильним, нерозривним спільом, але і підвів її з ряду нівдких, варварських країн до ряду могутчої, цивілізованої держави. Робота почата Володимиром, а довершена Ярославом поставила наш народ на вершкѣ слави, присилувала Європу числити ся з ним і поважати його. І хто зна, колиб не праця і заслуги Володимира, чи днесь наш народ числивби 30 мільонів. Колишні племена, котрі злучені Володимиром створили могутчий український народ, колиб були лишили ся на дальше самостійними, булиб вигубили ся у межиусобицях, лягли розділені під мечами сусідів та поділили долю численних славянських племен, по яких днесь лишили ся лиш песті і мена.

Що так воно не стало ся, що наш народ до днесь могутчий і живий, се заслуга Володимира. І хто зна, чи не найбільша.

* * *

Руський Народний Союз приймаючи сьв. Володимира патроном своєї організації, не зробив сего лиш про око. Ставляючи сьв. Володимира патроном, Р. Н. Союз неначе хотів поставити перед очі кожного члена сьвітлий ідеал, примір, який кожний член організації повинен наслідувати, до якого всімси силами стреміти.

І так:

Князь Володимир зібрав і злучив у єю роздроблену і поділену Русь у єдине тіло. Він заложив трівки підвалини, на яких розвинув ся і зріс русько-український народ. Се, чого не вдало ся зробити його попередникам кривавими війнами, мечем і стієм, се довершив Володимир миром і любовію. Який се сьвітлий, який ясний примір для нас до наслідования. Миром і любовію, йдучи слідами нашого великого патрона, ми збудуємо нашу організацію сильною і трівною, що опирє ся усім бурям і хуртовинам. Мир і любов, як запанують поміж членами, поведуть нашу організацію до сьвітлої будуччини, до слави і розцвітту. Протинно, усяка колотнеча, усякі міжусобиці, якоїб вони натури і не були та ким вони і не булиб викликані, сипнять розвій Р. Н. Союзу, зведуть його на манівці, а потім у пропасть і загублять. Тому обовязком кожного члена Р. Н. Союзу є добати передовсім о се, щоб усякі злі духи, що особливо тепер, в часі передконвенційнім, не могли мутити у нашої організації згоди і любови, і то тільки на се, щоб опісля в закамученій воді левити для себе рибу. Хай ясна стать нашого княжого патрона стає в обороні нашої дорогої організації і захистить її перед усякими колотнечами і роздорами...

Другою заслугою сьв. Володимира для Русі, було введєне християнства а з ним і тодішньої культури. Він не лиш дав нам нову релігію, але також через ціле своє життя своїм власним приміром, учив Русинів як поводити і виконувати її заповіді. Дальшим наслідком сего була його незвичайна добайливість про ширєне просвіти поміж людом, іже закладає шкіль.

І опять являє ся для нас, членів Р. Н. Союзу наш патрон сьвітлим приміром до наслідования. Тисячі наших діточок там; у рідній та не нашої землі простягає до нас руки, лепечучи дитячими устечками: неможіть нам учити ся; неможіть нам пізнати сонце правди; гляньте на діла свого княжого патрона і дайте нам се, що він тому 900 літ вже дав нашому народови: свою рідну школу!

І в сей день, в великий день сьвята нашого патрона, сьв. Володимира, ми, члени Р. Н. Союзу рівнож не повинні призабути на єю нашу найважнішу народну справу, на „Рідну Школу”. Не десьє жадємо від кожного, але солідарности і згоди. Нехай кожний член дасть лиш по 5 центів. Є нас кругло в Р. Н. Союзі 13.000 членів. По пять центів від кожного, се зробить кругло 650 доларів, або в Галичині 3.250 корон.

Се буде княжий дар від членів Р. Н. Союзу нашої „Рідної Школи”, а рівночасно ми покажемо, що зрозуміли і вміємо гідно пошанувати пам'ять нашого патрона, князя Володимира Великого, Рівноапостольного, якого пам'ять наша церков обходитиме в єю неділю, то є 28-го липня с. р.

А. Ц—ний.

Братство сьв. Володимира, відділ 108 Р. Н. Союзу подає до загальної відомости всім Русинам і Русинкам, що устроює

Великий вечєрок

в дев'ятьлітню річницю свого основаня.

в суботу, дня 27. липня с. р.

в Liberty Hall 255-263 E. Houston St. New York, City.

Початок точно о год. 7-ій вечер.

Вступ з гетчеком 25 центів.

Музика перворядна Русина П. Гуменюка.

Комітет.

В. ЛУБЕВІЧ.

Відки взяли ся наші домашні звір'ята і рослини?

З російської мови на українську переклав

Іван Галушчинський.

(Дальше.)

До сего часу я говорив лишень о тім, як добирав собі чоловік голубів звертаючи свою увагу лишень на барву. Але знов могло дучити ся, що його цікавила не барва а щось инше. В будові їх тіла, наприклад, величина і форма дзьоба, розмір голови і ніг, число пер в хвості і т. и. Накинець голубів більш всего слідив за деякими особливими звичаями своїх вихованків і понад все ціняв у них, наприклад, спосібність довго літати, або перевертати ся у воздуху або і воркувати не так, як другі голуби.

Щож в тім дивного? Один любить гриби — як говорять — другий печериці. Що кому подобало ся, той о те і найбільше старав ся. А конець кінцем все те привело до повстання дуже різних порід голубів. Я думаю, що тепер ви самі зумієте пояснити собі, відки взяли ся і як повстали і інші породи голубів, про які ми згадували, оглядаючи перед тим голубник любителя голубів а то, трубочі, павуники, лахмачі і всі інші голуби.

ХІ. Один любить гриби — другий печериці.

Стараючи ся розводити нові породи звірят і рослин люди передовсім беруть під розвагу той хосен, який їм приносять ті звір'ята і рослини. Однак, ставляючи на першій місці свою власну вигоду, люди не забувають і о красі. Завзятий стрілець дбав не лиш о те, щоби його пси хорропо справляли ся в своїй службі, але також і о те, щоби вони відзначали ся стрійною поставою і красою. Кожний іздець цінить в своїх конях не лише витревалість, силу і баграту побігу, але і красу. Садівник тратить свій труд не тільки на те, щоби його яблуні, груші, морелеві, сливові і вишневі дерева давали як найбільше овочів — ні; він хоче, щоби ті овочі і виглядали як найгарніше; а огорожник о тім лиш і думає, щоби його рожі, фіялки, левконії, нарциси, гвоздики і т. и., звертали на себе очі усіх людей своєю відмінною красою. А краса — річ спірна, і кожний розуміє її по свому. От уже де як де, але тут як раз можна сказати „одна воліє сливку — а другий шкірку з пацята“.

А тепер наведу кілька дуже цікавих примірів, що покажуть, який великий вплив на добір домашніх звірят і рослин має ріжний смак, ріжне поняття про красу.

Возьмим з початку дуже простий случай. Ви мабуть знаєте, що мешканці далекої і замної півночі, держать при собі більше число псів. Ті мешканці називають ся одні Самоїди, другі Ескімоси і т. д. Пес для мешканця півночі є незвичайно хосенним, домашнім звір'ятим; вони сторожать стада північних оленів, носять тягарі, тягнуть санки і т. д. До всіх тих робіт є здібними собаки різних мастей, а тимчасом всякий Самоїд страшно побиває ся о те, щоби його пси були без винятку одної масти, наприклад, білої. Такий вже у него смак і нічо з ним не зробить! Він зі шкіри буде лізти, щоби лиш дістати для свого газдіства однобарвних псів, і накінець таки дібе ся свого.

А от вам і другий примір, та вже більше зложений.

Великі пани в Хінах (по тамашньому — мандарини) дуже цінять бі-

лі косматі хвости особливої породи биків, які називають ся яками (інакше — конячо хвості буйволу); тими хвостами відганяють вони мухи, які живуть в середній Азії, в краях, що лежать в сусідстві Хін: в Тибеті і Монголії. Мешканці Монголії освоюють яків і уживають їх в газдістві, як дуже добрі вичні звір'ята. Для самого Монгола рішучо все одно, якої краски будуть хвости у його яків — чи білі чи які інші; від сего як не стане, ні ліпшим, ні гіршим. Але для того, щоби догодити смакови хінських мандаринів, яким Монголи продають хвости своїх яків, вони (Монголи) старають ся розводити головні таких яків, у яких хвости були би цілком білі.

До чого се привело? А до того, що у Монголів дійсно-появилось дуже багато яків з білими хвостами т. е. таких, яких перше стрічало ся дуже рідко.

Корова в газдістві — звір'я дуже хосенне і необхідне. Однак певне, що ніхто не стане твердити, що особливо гарними є білі корови з червоними ухами. Чому білі а не рижі або чорні? І чому кончею з червоними ухами? Чи може такі дають більше молока, чи що? Або, може бути, мясо у них смачніше або шкіра твердша. Нічого подібного, дійність коров цілком не залежить ні від краски їх шерсті, ні від краски ух. Те саме можна сказати і о смаку коров'ячого мяса і о твердості шкіри. А от представте собі, був час, коли в деяких місцях Англії селяни тратили не мало труда на те, щоби розвести, як найбільше білих коров з червоними ухами. І то їм удало ся. Як вони досягли своєї цілі, ви, розуміє ся, вже знаєте, та не се важне тепер для нас. Далеко цікавіше довідати ся, чому подобали ся їм такі корови. Діло от в чім. Деяким володарям Англії прийшла в ту пору така чудасія в голову, щоби у себе на оборі мати як найбільше білих коров з червоними ухами. От і почали вони жадати від своїх підданих, щоби ті достарчили їм таких коров замість податків. Хто не був в силі сповнити сего їх бажання і являв ся на дворі свого пана з коровами темної або чорної масти, той підлягав карі. Ну, зрозуміло, що селяни ужили всіх заходів, щоби сповнити волю своїх вибагливих князиків і не поносити непотрібних страт. Звідси — білі корови з червоними ухами.

Чого лиш не може добити ся чоловік, коли тільки стане з умілостью користувати ся добром родичів для виводу нових порід звірят!

Погляньте лиш на коротко-морду свиню.

Що за безобразна, уродлива морда. Природадала в руки чоловіка найзвичайнішу свиню, яких много на світі. А він вже почав мудрувати над тим сотворінем і розвів много, дуже ріжних одна від другої порід. Захотілось йому, ось так собі, мати свині з короткою мордою. І старання його увінчали ся повним успіхом: появилася свиня з мордою, що виглядає, начеб наділа маску. Та і як не могла не появити ся вона, коли упертий свинар в протязі многих-многох літ вибирав з посеред своїх свиний „на розплодок“ тільки такі, яких морда ріжнела ся в децим від морд звичайних свиний? З початку та ріжниця показувала ся невеликою. Але з кожним новим поколінням свиний, вона ставала все більше замітною, тому що свинар стирально вибирав „на розплодок“ і парувал такі звір'ята, у котрих морда виглядала особливо вродливою.

Таким самим способом повстала нова порода на півклапоухих домашніх крілків. По волі, а властиво для

примхи чоловіка, йому прийшлося замінити свій звичайний крілчий образ. У всіх його братів оба уха сидять на голові сторчком; у негож — одно ухо сторчить, а друге повисло, трясеть ся як куєник полотна. Попробуйте самі рішити, яким чином могла народити ся така вродлива порода крілків? А поки що, розкажу Вам одну цікаву поучающую історію.

Якось то, не дуже так давно, жив один Американець, фармер. Було у него невелике стадо овець, 15—20 штук і один баран. Много неприємностей і сварок з сусідами причинило йому те стадо: вівці під проводом свого вожака-барана, заходили частенько на чужі пасовиска і творили там ріжні пакости. Се робили вони без всяких труднощів, тому, що пасовиско нашого Американця відділене було від сусідніх пасовиск невеликою огорожою, через яку і вівці і їх проводир-баран легко перескакували. Однак сама судьба вивела бідного Американця з біди. Одна з його овець породила ягнята мужеського пола з довгим задом і з короткими покривленими ногами. Сей то вирід освободив свого господаря від сварок з його сусідами. Коли ягнята вирости, фармер, заколов старого барана а на його місце пустив у стадо кривоногого вирода. Вскорі від нового родича стали родити ся кривоногі, неповоротні ягнята. Фармер був рад — радісенький. Ну, подумав він, накінець вибавлю ся від вражди з сарливими сусідами. Прошло з 5—6 літ. За сей час в стаді успішно народились много кривоногих вродливих овець. Всіх здорових фармер або заколював, або продавав — так, що під кінець ціле його стадо складало ся з овець з довгим задом і короткими, покривленими ногами. Такі вівці, розумієть ся, відзначали ся неспосібністю до скакання. А тим самим і не могли перескакувати через пліт на сусідні пасовиска. Сусіди успокоїли ся, а хитрий фармер дуже гордив ся тим, що йому вдало ся сотворити зо своїм нову, досі не видану породу овець.

Досить примірів. Можна бути певним, що всі вже добре розуміють, відки взяли ся ріжні породи домашніх звірят.

А щож з управними рослинами? Яким способом повстали серед них ріжних порід? Як повстали ріжні породи пшениці, жита, динь, огірків, капусти, груш, слив, вишень, рож, гвоздиків і т. д. Цілком так само, як і ріжні породи домашніх звірят. Всі вони повстали з праці рук чоловіка, стараннями яліборобів, огорожників, садівників, дорогою добору відповідних рослин родичів і їх сімен. Не через рік і не через два йшов той добір а десятками і сотками літ; в тих то часах рослини ріжничкували ся. Кожний вибирав для посіву насіння такі рослини, які видавались йому особливо хосенними і гарними. Кожний з більшим старанем ходив коло тих росад, які, більш всего підпадали під його смак. Хто більш всего ціняв в овочах яблоні або груші їх величину, той виплекував ті зерна, які взяв із найбільших, що росли у його саді; хто слідив за тим, щоби овочі відзначали ся солодким смаком, сочистотю і запахом, той брав зерна з таких овочів, у яких всі ті прикмети були виразно заступлені; а хто більш всего цікавив ся тим, щоби груші і яблочки кидались в очі передовсім своєю красою, той і вибирав на посів зерна із найкращих на його погляд овочів. Того самого правила держались і огорожники всіх часів при доборі і плеканю ріжних рослин і цвигів.

З давен-давня користували ся вже

люди добром відповідних родичів, щоби убагородити свої домашні звір'ята і управні рослини, і щоби побільшити число їх порід. То правило не нове: не видумано його в наших часах, і буде ним користувати ся чоловік, напевно, все до кінця віка.

Всякий тямущий хазайн нашого часу, мабуть знає, що навіть в біблій стрічають ся поради, як потреба розводити ріжні породи овець, що треба робити, щоби гарні породи задержати в їх чистоті і т. и.

Вже великі учені і філософи давних часів добре розуміли значінє добру при витворюваню нових порід і тому в їх книгах можна найти много корисних наук в тій справі, як хоронити гарні породи в їх чистоті, як добирати відповідних родичів для осягненя нових порід, як поліпшувати старі породи і т. д. Так наприклад, один із найрозумніших грецьких мудрців, Платон, говорить о розведеню ловецьких псів таке: „Я бачу, що в вашім домі розводять ся много ловецьких псів. Чи стараєть ся Ви о їх розмноженє і парованє? Чи не находите Ви заєдно межі чистокровними звір'ятами таких, які є ліпшими від всіх прочих?“ Чи ж може з тих слів не слідно, що правила добору були добре звісними Платону і його тодішнім землякам? Чи може не ясно, що старинні Греки уміли не гірше нинішних людей добирати родичів в цілі одержання нових порід і удержання в чистоті старих порід.

За часів панованя римського цісаря Августа, майже два тисячі літ тому назад, жив в Римі славний письменник Вергілій. Він був поетом але дуже поважав сільське господарство і навіть оспівував в віршах господарські, рілничі роботи. В тій книжці Вергілія, де прославляють ся хліборобську працю, можна найти чимало корисних наук о тім, як ходити коло домашніх звірят і рослин і як уліпшувати. От, наприклад, одна із розумних його порад, якою навіть нині не погордять ні один розумний рілник. Вергілій говорить:

Хоч би і найбільше зерно, навіть при великих трудах,

Стане маліти, коли тільки не будеш пильною рукою

З року на рік вибирати на посів зерна що найбільші.

А от порада Вергілія в справі плеканя овець. „Уважај на рід, похорженє і родичів; котрий знадобить ся, того вибирај на самця для стада; значи потомків, вибирај лише чисті, білі вівці і гляди, чи не чорні у них язика“. Таж се все тоті правила, яких і нині придержують ся майже всі вівчарі!

Коли би хто небудь з нинішних господарів хвалив ся своєю штукою в плеканю дробу, то йому не пошкодило би пригадати, що уже римський письменник Колумелла, що жив майже 1900 літ тому назад (в першій віці по Рождестві Христовім), подавав своїм землякам дуже цінні ради, як розводити расові кури. В тій цілі, говорив він, треба брати кури великого росту, сильно збудовані, з широкими грудьми, великою головою і стоячим, яркочервоним гребенем“.

Все те я наводжу лишень тому, щоби показати вам, що правила добору дійсно давно були звісні людям. Правда, у нас нині далеко більше ріжних порід домашніх звірят і рослин, ніж було їх у давних Римлян і Греків; правда много із наших домашніх звірят і рослин, без порівняння лузі, як домашні звір'ята і управні рослини з часів Платона, Вергілія і Колумеллі. Але хвалити ся все таки нема чим: і Римляни і Греки і наші давні і близькі предки придбали для нас не мало. В протязі многих віків дбали вони про уліпшенє домашніх звірят і рослин, уживаючи того середства, що і ми, т. е. добору. Колиб вони того не робили були, не малиб ми нині всіх тих звірят і рослин, котрими тепер так гордимо ся. (Конець буде.)

Всячина

Край, де платять за кожну новонароджену дитину 250 дол. Сим щасливим краєм є Австралія. Вийшло там недавно таке право, що за кожну новонароджену дитину дістають її родичі 250 доларів. Право се видано тому, щоб спричинити скорше заселення цієї частини світа і заохотити людей до шлюбного життя. Справді щасливий то край, ся Австралія.

Суд і розправа в старині. Коли процес тягне ся у нас трохи довше, всі жалюють „бідних“ присяжних суддів, що влянуть в душній атмосфері суду протягом кількох годин. Однак їх положення є ще знамените в порівнянні з тими трудами, які доводило ся переносити суддям в старині. І так після старогерманського права судді до самого кінця розправи мусів сидіти зовсім неподвижно, „подібно грізному льву“, положивши „праву ногу на ліву“, а не противно. А що в тих добрих часах суд сидів звичайно під деревом, то судді мусів по стоїчки переносити і вітер і непогоду і гаряче сонце і студінь і сніг. А порушити ся він не смів. Одиною законною причиною до перервання засідань — яке починало ся звичайно вельми рано — був захід сонця і темрява. Колиж судді ізнеміг, вставав з свого місця і опускав руку, яку держав підняту, то судові засідання втрачало свою силу і цілу історію з судом треба було починати з початку. Правда, судді користували ся за те різного рода привілеями.

Спів птахів. Як учуть ся птахи співати? Чи ділає ту природна предиспозиція, чи дар співу набутий штучно і присвоєний? Сею цікавою справою займає ся американський природник, Конрад. Для своїх дослідів вибрав Конрад воробця що йно вилізлого з яйця і положив його до гнізда канарків, також що й оно народжених. Опісля принесено клітку з гніздом до кімнати, в якій знаходило ся 20 інших канарків. В сей спосіб молодий воробець був зовсім відділений від своєї рідні. Мимо сего перший голос, який видав, був цвірінканням воробця, отже природний інстинкт переміг. Однак степеневозабував воробець „батьківську мову“ і почав співати як канарок. Дійшов однак до сего не відразу. Початкові його змагання не вінчали ся успіхом, та птах не зражував ся неповодженням, аж вкінці набув такої вправи і певності себе що йшов на перегони з канарками.

Другий воробець, якого усунено від родини і приневолено до співжиття з канарками, числив в хвили розпочаття сего досвіду вже два тижні життя. Для птаха, що мав учити ся „чужої мови“ був се дозрілий вік. Мимо сего по кількох днях почав видавати воробець шереткі звуки, щось в роді варварського співу, що пригадував, хоч дуже невиразно спів канарка, однак не був се вже голос ані воробця ані канарка. Співак мав голос кращий і все за низкий. Часами пробував взяти висшу ноту, але сі проби кінчили ся з початку забавним неповодженням. З часом поборов він однак початкові труднощі і почав виспівувати, немов правдивий канарок.

Надійшов вкінці день, в якій оба воробці не мали вже нічого більше до науки в школі канарків, овже впущено їх знова в товариство воробців. І ось забули все, чого навчили ся серед канарків. По впливі шістьох тижнів цвірінкали вже по воробячому так, наче би ніколи не опускали товариства братів.

Книжки

котрі можна дістати в друкарні „Свободи“:

	цнт.
Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з життя народу	15
Бери та читай	30
Борба клас і чому робітники організують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітей	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про зв'язів	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до свідомости	10
Емігрант	15
Журавлі	10
Життя, зарібки, організації і т. п. в З.л. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадалий народ	20
Народний рух австр.-угор. Русинів Оповідане про Алі Бабу і сорок розбійників	15
О підземних скарбах	20
Оповідання про заздрих богів	25
Про нутро землі	10
Покуса	25
Про кінець світа	10
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русиним	10
Релігійні віровання	20
Русько-англійський тлумач	60
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітничка драма Товариська ворожка	15
Хто з чого живе	15
Унія в Америці	20
Які то є люди на землі, з 20 образ. Як мужик ходив до царя правди шукати	50
Через кордон	15
Хлопська доля	5

Молитвенники і книжки богослужебні та релігійні.

Звичайна оправа.

Збірник	1.90
Збірничок	1.30
Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя	1.00
Хліб душі	60
Хліб душі, латинськими буквами	84
Дорога	52
Дорога, малий	32
Друг душі	50
Горі Серце	34
Збірник Церковний, малий	70
Збірник Церковний, мал. лат. бук.	70
Молитвенник, галицький	66
Псалтир, малий	1.20
Сокровище Душі	80
Збірничок	55
Збірник найкрасших пісень церк. Ангельський хор, збірник народно-церков. пісень під ноти ч. I.	10
Ангельський хор, часть II.	25
Ангельський хор, часть II.	5

Гарна оправа.

Бог Надежда Моя	2.00
Хліб Душі	1.80
Хліб Душі, латинськими буквами	2.00
Дорога	1.70
Дорога, малий	1.00
Друг Душі	1.30
Горі Серце	1.10
Молитвенник	1.80
Молитвенник, латинськими буквами	1.80

Друки.

Метрики шлюбні	3
Метрики смерті	3
Помяник за померлих	10
Папір листовий з вінетами, оден ..	2

Замовлення належить висилати на адресу:

СВОБОДА,

82 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГолошень в „СВОБОДІ“.

1) ОГолошення БИЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-я разові ОГолошення БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кожний раз.

ДРІБНІ ОГолошення, як: мітинги брацтва і товариств належачих до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно оден раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союзу“.

ОГолошення ПРЕДСТАВЛЕНЬ ТЕАТРАЛЬНИХ І БАЛІВ по 2 центи від слова для брацтва і товариств належачих до Р. Н. Союзу, а для товариств не належачих до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.

ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменше 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і інші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошене адреси 25 цнт.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана з гори та в цілости. В противнім разі оголошене безслідно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошення можна прислати також поштовыми марками.

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того чиsla часопису, в якій воно має бути поміщене. Оголошеня телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошувачих ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відвічальності.

5) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошукства, викине ся оголошене несовісної фірми; крім сего редакція доложить всіх старань, щоб ошукта потягнути до відвічальності.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошене, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцяють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошене.

9) Оголошення мусить бути писані пером, виразно і на одній стороні паперу.

10) За дрібні оголошення редакція не висилає ніяких поквітовань.

ЖІНКИ! Учїть ся акушерії в нашій школі або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся незалежними. Наука триває 3 місяці; по її скінченню видаємо диплом. Адресувати: Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery, 229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Петро Ярема

РУСЬКИЙ ПОГРЕВНИК

виписує керси на весілля, хрестинні всілякі речі за баж. 115 Ave. A., NEW YORK, N. Y. Телефон: Orchard 2568.

Лиш за кілька доларів

вишлемо кожного у рідний край найліпшими пасажирськ. пароходами в найшоршім часі, відходячими 4 рази на тиждень. Если хочете забезпечити ся, пишїть за інформаціями до: IMMIGRANT LABOR EXCHANGE, 2 CARLISLE STREET, NEW YORK.

ТІЛЬКИ НАЙЛІПШИЙ ТЮТЮН МОЖЕ ВДОВОЛИТИ КУРЦІВ, і тому то ми сей найліпший тютюн поручаємо,

Найбільша розпродаж 5 центового тютюну у цілім світі, а се задля його задовільної якості, запаху і смаку. Таким тютюном, що не має рівного собі поміж усіма іншими родами, є BULL DURHAM.

BULL DURHAM виробляється з найліпшого тютюнового листа, і з тої причини так радо уживають його всі курці чи то на папіроси чи до люльок.

Хто ще доси не курив тютюну BULL DURHAM нехай сейчас спробує, а переконається, що ліпшого а разом дешевшого тютюну нема на цілім світі.

BULL DURHAM фабрикується з найчистішого листа, без жадних непотрібних та шкідливих здоровлю домішок, і тому ми рекомендуєм його всім курцям. Курить його самі і заохочуйте до сього своїх знайомих та приятелів.

Правдивий

“BULL” DURHAM

ТЮТЮН ДО КУРЕНЯ В ЛЮЛЬЦІ І В ЦИГАРЕТКАХ.

10 звичайних цигареток коштує 5 цнт.

10 ліпших цигареток коштує 10 цнт.

10 найліпших цигареток коштує 25 цнт.

А ВИ МОЖЕТЕ СКРУТИТИ СОРОК ЦИГАРЕТОК З ОДНОГО ПОЛОТНЯНОГО МІШОЧКА З НАЙЛІПШОГО ТЮТЮНУ „БУЛ ДУР-ГЕМ“. ДІСТАТИ МОЖНА ВСЮДИ.

Пачка пияретових паперців дає ся даром.

D173 ПОДАКИ.

BLACKWELL'S DURHAM TOBACCO CO. 100 N. 2nd St. New York City

THE AMERICAN TOBACCO CO. 100 N. 2nd St. New York City

Слухайте панове! Не дайте себе вискувати! Чи є подешевіли? Хто їде до краю, сей нехай не платить більше як 25 дол. за шифкарт. Тільки належить ся! Тільки ми беремо! Експресові пароходи! Пишїть TIALKO до нас! Довідаєте ся правду!!!

ДОЛЯРИ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Особні квитки! Домовий харч! Даємо нічліг! Відсталяємо пакунок! Виробляємо вілний переїзд через границю! Шукаємо за костюмерами або їх відсталяти а не вискувати! Переконайте ся! Шліть авіатку 2.00 дол. або пишїть по інформації.

\$28 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ \$28 дол.

AMERIKA EUROPE CO., 2 Carlisle Str., New York City. Число телефону 3450 Rector

В справі Календара Р. Н. Союзу на 1913-ий рік.

Ухвалою Головного Виділу Р. Н. Союзу поручено підписаному зладжене і зредаговане календар Р. Н. Союзу на 1913-ий рік. Щоб вивязати ся з наложеного обов'язку як найкраще, та щоб Календар нашої організації під кожним зглядом міг відповісти усім вимогам, бож се від ряду літ-одинока руська книжка, яка опускає друкарську прасу в Америці, отенм запрошує ся до співучасті як найширший загаль.

Передовсім у кого є хист і талант писарський зволить надіслати малі повістки і оповідання. Першешство будуть мати оповідання і образці з життя американських Русинів, а опісля історичні. Поодинокі оповідання зі згляду на невеликий обсяг книжки не може перевипустити 6 сторін друку великої 4-ки.

Праці наукові, популярно-научні розвідки і т. п. В тім напрямі пожадано-б було, щоб Вп. автори передше порозуміли ся з редактором календаря, аби не вийшло таке, що прислано б дві праці, на ту саму або дуже схожу тему. Научні розвідки рівнож повинні держати ся в вище зачеркнених рамках.

Попри безсмертну славу (лаврові деревця вже засажені) кожний автор, якого оригінальна праця найде приміщене в календарі Р. Н. Союзу на 1913-ий рік, є управнений до гонорара по 2½ цента за стрічку друку (в одній шпальті).

Охочі перекладати дещо чи то з белетристики чи то научно-популярні розвідки, звольте ласкаво рівнож порозуміти ся з підписаним, щоб уникнути евентуальних завад. Гонорар: 1 цнт. від стрічки друку (в одній шпальті).

Вп. п. автори звольте евентуальні свої праці прислати в той спосіб, щоб вони найшли ся в руках редактора календаря найдалше по день 1-го серпня 1912-го року. Усі праці, які надійшли пізнійше, безумовно не будуть могли бути узгляднені.

Фотографії Братств і Товариств. Отсеї відділи Р. Н. Союзу а також кружки співачські, театральні і т. п., які хотіли, щоб їх фотографії були поміщені в календарі на 1913-ий рік, звольте їх прислати до рук редактора найдалше по день 1-го серпня с. р. Рівночасно з фотографією просить ся прислати чек або моней ордер вписаний на ім'я „Свобода“ на суму 5.00 дол. Сі гроші ужене ся на покриття коштів владження з фотографії пригожої до друку кліші. Місце в календарі безплатно. Пожадано було, щоб отсеї товариства, що схочуть помістити в календарі свої фотографії, рівночасно з ними прислали і коротеньку історію свого товариства. Отсеї історія мусить бути писана як найбільше звязно і не буде гонорована.

Оголошення. Календар Р. Н. Союзу, який розходить ся в кількадесять тисяч примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Русинами. Хто має якийсь бізнес, а залежить йому на тім, щоб про него знало як найбільше людей повинен дати своє оголошення до календаря Р. Н. Союзу. Ціни суть велми приступні, зважвши, що наклад буде вносити 25.000 примірників. Ціла сторона, величини 9¼ паля через 6 паляв коштує 25.00 дол. Місце на окладниках та спеціальні сторони дороще, після умови. Пів сторони величини 4½ через 6 паляв коштує 15 дол.; чверть сторони, величини 4¼ через 3 паля 10 дол. Найменше оголошення 3 паля 2 паля в своїм фотографію несе, мусить друку кліш; виготовлення то значить, стільки довшее коштує друкарського

Текст оголошень мусить знаходити ся в руках редактора календаря найдалше по день 1-го вересня. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безумовно не будуть друкувати ся.

Хтоб хотів зайняти ся збиранням оголошень до календаря, звольте листовно віднести ся до впорядника по більшій ін-

формації. За труд даємо значний процент.

З гори зазначає ся, що всякі оголошення від фірм „лікарських“ що то лічать листовно на сотки миль, дальше оголошення покутних „банкирів“ без урядової запоруки, та всі такі оголошення, з яких на перший погляд пізнати, що вони суть обчислені на ошуканство легковірних, не можуть бути поміщені в календарі Р. Н. Союзу.

Ант. Цурновський,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Я ЛІЧУ ЛЮДИЙ АБИ БУЛИ ВИЛІЧЕНІ.

Моя довголітня практика і знане на Ваші услуги. Всі тайні недуги: утрата животності, занежене крові, розширене, стиснене, утрата крові, висушене, пропуклина, гемороїди, слабости нирон і міхура. Лічу травало, по уміркованій ціні.

Порада даром. Прийдіть і огляньте анатомічний музей та зобачте чоловіка в здоров'я і хоробі. Вступ вільний. Затайте, що я лічу людий аби були вилічені в далеко коротшім часі як хтонебудь инший.

Dr. WARD,
417 6th Ave., NEW YORK, N. Y.
(Близько 25-ї улиці).

Години: від 9. до 8., в неділі від 10 до 2.

Молочні фарми. Фарми 200 акрові, величезні гарні забудовля, 20 коров, Holstien коні, машинерія, тильса; ціна \$4000, вплата \$1000. Дохід за молоко \$7.00 денно. — Фарми 100 акрові, гарні будовля, 12 коров, коні, тильса; дохід з молока \$4.00 денно. Ціна \$2000; вплата \$700.

Ріжні менші фарми. Даємо 15 літ часу, 5 процент. Церков на фармах. Многу Русинів.

Julian Raymond
P. O. BOX 983, LOWVILLE, NEW YORK.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пізнати складати свої оцадності в стейтовім Банку на розі вулиць

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що підковито забезпечує Ваші оцадності. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кожний, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контролдорів. Продаємо НОРАБЕЛЬНІ НАРТИ на найліпшій лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

COR. 14th & CARSON STS.,
South Side Pittsburg, Pa.
Я. В. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Бучак, уряд. банк.

R. J. Glick Агент асенаураційний від огни.
Офіс знаходиться в WILLIAM McCONNEL BUILDING
(15—30)
SHAMOKIN, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00.

Надвипшка і нерозділені зиски \$100.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банківський бізнес. Вадає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частин світа. Позичає гроші на реальності. Депозита сего банку подвоюди ся протягом послідних 5 літ і виносять тепер около \$500.000.00.

Банк пересилає гроші через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Д-ра RICHTERA

PAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІЇ.

Він проганяє ревматизм, подагру, біль в бедрах та в клубових сугавах і невральгію.

Усуває швидко всі болі та затверділости сугавів і м'яснів. Знаменитий на вивихнення, хромість і стовчєня.

Скорий лік на простуду, інфлюенцу, біль горла, затамоване віддишу або тяжке віддиханє.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находить ся в представленім тут пуделку. По 25 центів і по 50 центів флашинка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.

American House, 74—80 Washington Str.,
NEW YORK, N. Y.

РОДИМЦІ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Телефон Orchard 6085

Час пошпрати своїх земляків, а не ворогів нашого народу. Загляньте у вільній хвилі до моєї канцелярії побіч руської церкви, а переконаєтесь, що знайдете там поміч і пораду у всіляких кло-

потах і справах старокрасних судових, масткових і військових. — Если хто з Вас має процес в краю, або хоче стягнути гроші від свого довжника в краю; хто має справу спадкову або хоче продати або купити ґрунт в старім краю — то знайде у мене совістну, фахову і дешеву пораду і поміч. Крім того продаю шифарти на всі найліпші лінії і найтанше до і з краю в ціні від 21 доларів до 27 дол.

Також продам фарми, дома і лоти в найлутших місцях по найдешевших цінах. — Порада безплатно. На листи відповідає ся відворотно.

H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK CITY.

ПОПУЛЯРНІСТЬ ПА- ПІРОСІВ ZIRA ЗРОСТАЄ.

Денна втіха для тисячів.

Не одному буде дивно, з якої причини папіроси ZIRA тішають ся такою великою славою. Ся причина — то якість того тютюну, з якого виробляють ся ті папіроси. Найважніші прикмети папіросів ZIRA: чистий, запашний тютюн найліпшого турецького сорта, знаменитий виріб і незвичайна дешевість. У кождім крамі можете дістати сі папіроси, 10 штук за 5 центів. У кождім пуделку находить ся гарний атласовий платок, а з таких платків можна зробити неодну хорошу річ для прикраси помешканя.

ZIRA Cigarettes

10 for 5 cts

Знамените нурене

СПОРЯДЖЕНЕ З НАЙЛІПШОЇ МІШАНИНИ ТУРЕЦЬКИХ ТЮТЮНІВ. ЩО ВДОВОЛЯЄ УСІХ КУРЦІВ.

Чудові шовкові несподіванки находить ся в кождій пачці „Zira“. Складайте сі чуда з шовку! З них можна зробити обрусники і заголовки о артистичних взорах.

ПРОДАЄТЬСЯ ПО ВСІХ СКЛЕПАХ.

P. LORILLARD COMPANY

Найвище забезпечене \$100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам прикладною і брехливою рекламою. Ян вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цигана, чим він ручить і до його зарука? Відвідайте Агента і банкир складає заруку в державну касу. Зани повірте кому свій грім, чи то до перекопаня, чи переселення до старого краю, поперед переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований грім. Я вложив в державній касі **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.** як заруку для вас

Тому тямте, що треба уникати непевних банкирів. До ваших послуг є старий, опитний Агент, який висилає 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифарти до Європи і до Америки, робить контракти, повновласти та полагоджує військові справи, а усе те робить **ДЕШЕВО, СОВІСНО І ТОЧНО.**

Пишіть по подробиці курсу і ціни шифарту. Відповідаю відворотною поштою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington St., New York.

Найвище забезпечене \$100,000.00

Нові книжки і видання.

...3 подорожі по Швейцарії. (На господарські теми). Написав Микола Творидло. Видавництво Товариства „Прогресу“ у Львові. Книжочка членська ч. 364. Сторін 72. Ціна 50 сот. — **Зміст:** Чим принадна Швайцарія та пощо туди люди їдуть? Який лад завели у себе Швайцарії? Перші кроки по швайцарській землі. Як і з чого живуть в горах селяни? Як дійшли селяни до кращої породи коров, та як їх плекають? Обійсте швайцарського селянина. Закон про годівлю худоби. Годівельна спілка, зародкові книги та вистави. Подорож по гірських пасовищах та полонинах. Які породи кіз плекають в Швайцарії. Побут у п. Деріга. — Розмова про кози. В гори за козами, буря. Як забезпечують Швайцарії худобу? Чому так мало плекають в швайцарських горах коней? Господарська школа в Штрікгоф. Розмова з дідусем, нічним сторожем. Долина Сіменталь та Сааненталь. Купіль та аптика в селянській хаті. Як відбуваються вандрівні курси господарські в Швайцарії? Послідня подорож в гори. — В тексті знаходяться такі ілюстрації: Альпійські околиці. Швайцарське село в кантоні — Апенцель. Корова раси Швиц. Корова „Барон“, в віці 3 літ фотографована в місяць по породі бічків-близнюків, з котрих один „Діамант“, в віці 2½ літ знов був фотографований. Корова нагороджена І-ою премією на півай. господ. виставі в Фравенфельд 1903 р. і на міжн. виставі в Майлянд 1906 р. Бик „Діамант“, в віці 2½ літ, ваги 840 кг., потомок корови „Барон“, преміований на міжнарод. виставі в Майлянд 1906 р. Бугай, власність господарської школи в Штрікгоф. Козел, саасанської раси. Коза, саасанської раси. — Козел, токенбурської раси. Коза токенбурської раси. Хлівна для безрог при школі в Штрікгоф. Господарство на полонині; з задку очищена полонина. Гноївня. Стайні. Водопій. Колиба. Вистава і ярмарок на худобу в Сіменталь. Хата швайцарського селянина. Очищена полонина. Церков і гостинниця під скалою Вількірхляйн.

Le reveil national des Ukrainiens par Yaroslav Fedortchouk. Paris, 1912. Bureaux du Cercle des Ukrainiens. Сторін 46 великої 8-ки. — **Зміст:** Introduction. La situation politique des Ukrainiens en Russie. Le sort des Ukrainiens in Galicie.

Auswandererverkehrswege in Oesterreich. Vortrag gehalten von Herrn k. k. Polizeioberkommissar Franz Markitan zgeteilt dem k. k. Ministerium des Innern auf der Generalversammlung des oesterreichischen St. Raphael-Vereines am 19. Maerz 1912. Wien, 1912. Verlag des Oesterreichischen St. Raphael-Vereines zum Schutze der Auswanderer. Сторін 29. Ціна 1 корона.

To Establish an Independent Health Service. Speech of Hon. John D. Works of California in the Senate of the United States, Monday and Tuesday, April 29 and 30, 1912. Washington, 1912. Сторін 78.

Звіт Торговельної Школи Товариства „Прогресу“ у Львові за шкільний рік 1911/12. Накладом Дирекції. Львів, 1912. Сторін 40. Ціна 50 сот. — **Зміст:** Історія засновання школи. Устрій і план школи. Урядова частка.

Самопоміч. Виходить щомісяця книжочками 1—1½ арк., як додатки до „Економіста“. Видає: Красвий Союз ревізійний у Львові. Річна передплата вносить 1 К 20 сот. Ціна в окремих продажах 12 сот. Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Домініканська ч. 11. — **Зміст** (ч. 2—3 за лютий і март 1912): І. Волошиновський: Дружність. А. Ж.: Посилання дітей на науку ремесла. Взаємна поміч між зьвірятами. Місце з дуже розвиненою кооперацією. А. Ж.: Кредитова кооперація на українським Поділю. Українці в Боснії. Оголошення.

Економіст. Місячник економічно-господарський. Орган Красвого Союзу ревізійного. Виходить з кінцем кожного місяця. Передплата на цілий рік 5 К. разом з додатком „Самопоміч“. Ціна кожного числа 50 сот. — **Зміст**

(ч. 4. за цвітень 1912): Осип Назарук: Міжнародний Союз хліборобських спілок. Др. К. Кульчицький: Степільне питання. його суть. Н. Бочковський: Чеська робітничка кооперація в р. р. 1908—1911. Звіт з засідань Ради Красвого Союзу Ревізійного у Львові. Спілкова справа у чужих на родів. З кооперативного руху на Україні російській. Народна Гостинниця у Львові. Кооперативна рілляна господарка на ерекціональній ґрунті. Руське Товариство св. Рафаїла у Львові. Всячина. Обіжнук.

Рідний Край. Часопис літературно і громадська, з малюнками. Виходить у Києві двічі на місяць. Річна передплата вносить 4 рублі. Окреме число 12 коп. Адреса Редакції і Адміністрації: Київ, Благовіщенська ул. ч. 101. — **Зміст** ч. 7 (за квітень 1912): Український національний скарб — історично-літературний дослід. Марія Магдалена, мати гетьмана Мазени. Поема мій — вірш Кочубейни. До сонця — вірш Хв. Новицького. Ганнише кохання — оповідання Надії Кибальчич. Дещо про українську драматичну школу — споми Натаїї Дорошенко. Спілки й господарства. Українське слово й мистецтво. Оповідки. — **Малюнки:** 1) Портрет Марії Магдалени Мазениної. 2) Узор шиття вирізуванням.

Рідний край. Число 8, за квітень 1912. — **Зміст:** Чи сила, чи безсилля? Думка — вірш Олени Суботенкової. Собор Святиого Василя в Овручі — замітка. Марія Магдалена, мати гетьмана Мазени — нарис Олени Пчілки. Спогад — вірш Олени Леванди. Подорожні згадки — М. Кутюгова. Ганнише кохання — оповідання Надії Кибальчич. „Вчила люба, рідна мати“ — вірш Хв. Новицького. Українське слово й мистецтво. Оповідки. — **Малюнки:** 1) Відновлений овруцький собор. 2) Українка з Київ (в рамках українського стилю).

Молода Україна. Часопис для дітей старшого й меншого віку. (Додаток до „Рідного Краю“). Виходить у Києві, Благовіщенська ул. ч. 101. Видає й укладає Олена Пчілка. Річна передплата 2 рублі. — **Зміст** ч. 4 (за квітень 1912): Славні побратими — оповідання з давніх часів А. Кащенко. Із вікна — вірш Хведора Новицького. Казка про Оха-Чудодія — вірш Лесі Українки. Хлопчик з книжкою, малюнок Михайла Каленика — О. Пчілки. До ведмедика — вірш Христі Алчевської. Світознання, Утконіс (Дзюбань) — Людмили П. Веснянка (з нотами) — О. П. Перед іспитами — вірш Хведора Новицького. Сміхотина (Індійський суддя) — переказала Бабуся. Вовк — В. Караджича, перекл. з чеського О. К. Прибадаска — вірш Олександри Яреценкової. Нісенітниця — Ол. Яреценкової. Загадки і відгадки. Оповідка.

Січові Вісти. Письмо присвячене січовим справам просвіти і науки. Виходить щомісяця як безплатний додаток до „Громадського Голосу“ у Львові, уліця Коперника ч. 16. Ціна поодинокого числа 10 сотиків. — **Зміст** ч. 6 (за червень 1912): Перші січові прикази на 6. Загальне Січове Святио. Запорожська Січ (Дещо з історії українських козаків). Вільні вправи (з ілюстраціями). Приказки про козаків. До праці — вірш Б. Грінченка. Жіночі справи. Козацькі ксьондзи — вірш Ст. Руданського. Кому чого бракує — вірш Ст. Руданського. Оповідки.

Прапор. Орган українського народного учительства в Галичині. Виходить 5, 15. і 25. кожного місяця. Редакція і Адміністрація в Коломиї, фах поштової № 3. Річна передплата в Америці 2 долари. Видає „Видавничу Спілку учительська“ в Коломиї. — **Зміст** ч. 17 (з 15. червня 1912): 1. Корисні рішення шкільної комісії в справі учительських постулатів. 2. С. П.: Ювілей Франка, а народне учительство. 3. Довбня: Нані наболілі кривди. 4. В справі провізоричного учительства. 5. Реорганізація повічевого комітету. 6. Під увагу Редакції „Прапора“ і українському учительству. 7. Всячина. 8. Оголошення. 9. Від Адміністрації.

Учитель. Орган Руського Товариства Педагогічного. Виходить 20. кожного місяця. Річна передплата для Америки 2 долари. Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, ул. Мохнацького ч. 12.

— **Зміст** ч. 10 (з 20. червня 1912): В пору до діла! — Онуфрій Власійчук: Учителська Службова Прагматика. — Я. Чепіга: Російська школа і талановиті діти народа. — Іван Казанівський: Значіння наукових прогулянок для молодіж. а з окрема для учителів шкіл народних. — Стефан Ковалів: Методична оцінка шкільного підручника п. з. „Рахунки для шкіл народних ч. IV.“ 1911. — Василь Порошко: Шкільний город. — А. (І. Б.): Наші біжучі справи. — Критика і бібліографія. — Відозва до Українського Народного Учителства. — „Пам'ятка зі школи. — Конкурс. — Книжки і журнали надіслані до Редакції. — Оголошення. — „Науковий Додаток“: Др. Іван Демячук: Учені жінки в старинній Греції.

Дзвінок. Ілюстрована часопис для дітей і молодіж. Виходить у Львові 10. і 25. кожного місяця. Річна передплата для Америки 2 долари. Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, ул. Мохнацького ч. 12. — **Зміст** ч. 20 (з 25. червня 1912): До вітчизни, вірш Ірми Остапівної. — Сирітська доля, оповідання Галі. — Не второпав. Білоруська казка, переказав з білоруської мови Люб. Селянський. — Записки недобротного хлопця, оповідання з англійського. — Мясодіні рослини, Петра Гелетія. — Веселий кутик. — Переписка Редакції. — Ілюстрація: Літом на малинах. — **Додаток для малих читачів:** Гартман: Три мотилі, переклада З. Климович. — Павля Демель: Капуста і фіялки, перек. Іван Бандура. — Слон і кравець, перек. А. Вітошинський, уч. III. кл. — Королева пчіл, перекл. Іван Бандура.

Жіноче Діло. Безплатний додаток до „Діла“. Се 2-ге число жіночої часописи носить назву „Літо“, а його зміст такий: К—ська: Справа жіночої рівноправності. О. Галичанка: Стріндберг і Прус та жіноцтво. Ада Негрі: Мадонна бідних, перекл. Оля Галичанка. Емка: Перша жінка послом в Австрії. Л.: Гаріет-Бічер Стоу (з нагоди сотих роковин уродін). Не Т—д: як одягають ся літом? О. Галичанка: От такі собі, сезонів уваги. — В тексті знаходиться 7 ілюстрацій.

КОНКУРС.

Греко-католичеська парохія в McAdoo, Pa. пошукує дякоучителя, котрий умів би провадити діточу школу, хор і улажувати представлення. Платня \$45.00 місячно і доходи. Просить ся голосити на адресу о. В. Лотовича в McAdoo, Pa.

Церковний Комітет.

Родимці!

ТУТ! найкраще влагодите старокраєві справи процесові, спадкові, військові, контракти купна і спродажи В усіх випадках взодячих в обсяг могого діланя, удавайте ся сей-ас до мене. Мій офіс знаходиться в льокалі Старокраєвого генерального бюро інформаційного в Нью Йорку і відкритий від години 9-ої рано до 9-ої вечером.

М. Ночваньський,

державний публічний нотар.

409 E. 5th Str., New York City

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цнт. денно

NEW YORK CITY, 500 E. 11-th St.

Михайло Угорчак,

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР,

ипожичає різні українські і иньші костюми на представлення і характеризує по низьких цінах. Замовлення приймає що найменше на 8 днів перед представленням.

Фарми!

По що Вам їхати до Канади або до Альберти, коли тут в околиці Пітсбурга в Албїон, Па. суть добрі а тані

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Земля добра і урожайна, воздух і вода знамениті. Нас тут є около 18 руських фамілій. Обходжене ся з людьми тут добре. Зі всіма питаннями що до тих фарм прошу удавати ся на адресу:

ANDY PELECH,

R. F. D. No. 3. Box 66, Albion, Pa.

Російсько-Американська Лінія

Найгарніші, найбільші і найкорші пароходи, удержуючі правильний пасажирський рух поміж Росією і Америкою без пересідань у ніякій посередній пристані.

Нові, двотрубові пасажирські кораблі „ЦАР“, „КУРСК“, „РОСИЯ“.

До Роттердама 8 днів, до Лібава 11 днів.

\$33.00 — III класа — \$35.00

\$48.00 — II класа — \$50.00

\$65.00 — I класа — \$75.00

Найближший від'їзд корабля з Нью Йорку: „ЦАР“ (новий) 27. липня. — „РОСИЯ“ 10. серпня. „КУРСК“ 24. серпня.

По більшій подробці просить ся звертати до наших агентів або до генерального заступництва:

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

СЕ Є НАЙНОВІША МЕТОДА ЛІЧЕННЯ.

Отсей лікар, доктор Гогенберг

підвів мене! Вривав мене в обійми смерті! Вилічив мене! Тоді, коли инші лікарі відступили від мене, так пише в публічній подяці пацієнтка. Коли не знаєте ще др-а Гогенберга а єсте хорі, удайте ся сейчас до нього, а переконаєте ся, що др. Гогенберг Вам допоможе.

Др. Гогенберг посвятив много літ в старім краю а передовсім в Америці на студії медичні і клінічні. Випішив тисячі найкращіших недуг своєю спеціальною методою, яку ніхто инший не в силі наслідувати. Доктор Гогенберг лічить виявленою через него методою всіяні инші недуги, як на прим.: біль і заворіт голови, тиснене над очима, біль в очах, недуги носа і горла, хрипку, кашель, недуги легких, чахотку, біль під грудьми, недуги серця, недуги жовудка як катар жовудковий, звужене, розширене і здуте жовудка, нулоности, фебра, біль в крижах, хороби утробі, кишок, нирок і міхура. Жіночі недуги, а іменно: недуги матки. Всіякі недуги диточі. Лічить вакажне і зіпсує крові, яке є причиною всіляких недуг. І найбільшій тайні лічить ось вно у мужчин і жінок секретні недуги заразливі так звані бродні недуги, навіть застарілі. Успішно вилічує ревматизми всіяного рода та нервові хороби та їх наслідки. Усуває всіякі висипи та болічки на тілі а жінкам привертає молодий вигляд лиця і красу.

Виперше найтійшій операції найновішою методою при помочи знаменитого бузшого віденського а тепер ньюйорського хірурга.

Зголосуйте ся сейчас по діагнозу до доктора Гогенберга. Хто не може особисто, нехай зголосить ся листовно, залучаючи двоцентову марку на відповідь. Адреса:

D. r. H O H E N B E R G,

608 E. 6th Str., NEW YORK, N. Y.

Телефон: Orchard 3615.

Години офісові: 8 до 10 рано, 1 до 2 в полудне і 6 до 8 вечером. В неділі від 9 рано до 2 повол.

Дарунок для моїх пацієнтів.

Кожному пацієнтові висилаю безплатно книжочку, в якій знаходять ся ціні вказівки в якій спосіб можна охоронитись перед хворобними слабостями і як затоб гати в случаю доглянення якоїсь недуги.

LIBERTY COMMERCIAL CO., 343 E. 9 Str., Dept. Z. New York City

ПОДЯКИ.

I. — Повідомляю Вас, що грамофон є в порядку і грає знаменито. Видає голос дуже мило і може рівнати такому грамофону, що коштує сто доларів. Я вельми вдволенний і буду старати ся виплатити Вам свої рати як найкорше. — З поважанем W. Jankowski, 19 Gillmore Str., Rochester, N. Y.

II. — Грамофон я одержав без ніякого ушкодження як також і рекорди. Він грає так мило як орган і видає чистий звук. Я дуже вдволенний в него. Буду переказувати моїм знайомим, що компанія продає такі гарні грамофони на сплату. Мої рати буду старати ся виплатити вчасніше — З поважанем Петро Нривий, Suffern, N. Y.

Подібні листи дістаємо від кожного коштумера, однак задля браку місця не можемо всі ті листи тут подати.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Валог, 101 6th St., Monongahela City, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпона, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Валог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добощ, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
знаходиться під числом 83 Grand St.,
(у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАННЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 2407 КВІТ \$900.00
на дев'ятьсот доларів, котрі п. Олена Ятчишин отримала як помертну заповому по браті Івані з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Донора, Па. 20. липня 1912.
Олена Ятчишин.

Сьвідки:
Ник. Беднарчик,
Теодор Більо.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 157.
Іван Ценко, предс.,
Теодор Більо, секр.

Ч. 2408 КВІТ \$100.00
на сто доларів, котрі місцевий уряд отримав як похор. кошти по Івані Ятчишин з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Донора, Па. 20. липня 1912.
Бр. сьв. Дмитрія.

Сьвідки:
Ник. Беднарчик,
Теодор Більо.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 157.
Іван Ценко, предс.,
Теодор Більо, секр.

Ч. 2413 КВІТ \$150.00
на сто п'ятдесят доларів, котрі місцевий уряд отримав як помертну заповому по Василю Косцю з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Бекертон, Па. 17. юлія 1912.
Ст. Виклич.

Сьвідки:
Юрко Кучмар,
Стеф. Бриндзи.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 219.
Н. Набережний, предс.,
Ст. Виклич, секр.

Ч. 2348 КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Михайл Ринковський отримав як помертну заповому по жені Зузани з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Орло. 7-го юлія 1912.
Михайл Ринковський.

Сьвідки:
Дух Георгій,
Дух Янош.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 61.

Ч. 2387 КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Анна Війтик отримала як помертну заповому по мужу Матвію з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Вест Палет, Вг. 8-го юлія 1912.
Анна Війтик.

Сьвідки:
о. Ів. Велигорський,
Николай Фецич.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 17.
Семен Поган предс.,
Ст. Дунда секр.

Ч. 2392 КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Марія Брезина отримала як помертну заповому по мужу Йосифі з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Дукейн, Па. 1912.
Марія Брезина.

Сьвідки:
Анна Кандаля,
Гелена Грабчак.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 293.
Терезія Іван, предс.,
Марія Сургент секр.

Ч. 2396 КВІТ \$200.00
на двіста доларів, котрі п. Василь Мазурик отримав як надзвичайну заповому за утрату ока з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Нью Йорк, Н. Й. 8-го юлія 1912.
Василь Мазурик.

Сьвідки:
Василь Мазур,
Василь Цільник.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 108.
Андрей Вовк, предс.,
Стеф. Шевіч, секр.

No. 2365 RECEIPT \$654.00
for Six Hundred Fifty Four Dollars, received by Samuel Ball as Orphants Fond-of Anna Hrycyk from The Little Russian National Union of Amerika.
Ford City, Pa. June 24. 1912.
Seman Ball.

Witnesses:
Pavlo Hrick,
Stefan Hnativ.
The Local Branch of The Little Russian National Union of Amerika, No. 63.
Stefan Hnatow, President.
Joseph Snagan, Secretary.

ПОДЯКА.

Я, низше підписана, почуваюся до обов'язку зложити як найсердечнішу подяку Головному Урядові Р. Н. Союзу за скорі і точне виплачене мені помертної заповому з Гол. Каси по браті Івані в сумі 900 доларів. Не менше складаю подяку і місцевому урядові що займався порядком погребом мого брата. Жичу як найліпшого розвитку Р. Н. Союзу.
Олена Ятчишин.

РУХ В ВІДТІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 276. повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться дня 28 липня, бо суть важні справи до палаткування, на тім мітингу має відбутися вибір делегата на конвенцію Р. Н. Союзу. Члени неявивши ся на тім мітингу платять кару 50 ц. а урядник 1 дол. — А. Підуфалій, секр., В. Вроновський, предс., І. Полиця, кас.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Ів. Хрестителя (на горі міста), від. 270. подає до відома всім своїм членам, що на піврічній мітингу, відбувшись дня 14. липня 1912. р. зістав вибраний слідуєчий уряд: Предс.: Ів. Смерчанський; заст. предс.: Андрей Рубінович; кас.: Гр. Гуменюк; заст.

кас.: Кость Юськів; секр.: Сидор Хитрин; заст. секр. Василь Гіль; контролора: Кар. Піддубчишин і Петро Нагачевський; надзиратель хорих: Николай Баранік; дверник: Гр. Турчин. Також зістало ухвалено, на піврічній мітингу, що місячний братський мітинг буде від тепер відбуватися в кожду середу по 14-тім, а не так, як до тепер що кожного 14-го. — В. Гіль заст. секр.

НАНТИКОК, ПА. Бр. сьв. о. Николая, від. 249. подає до відома, що мітинги будуть відбуватися в гали Андрея Гудровича, 501 Walnut St. & Ridge St., Nanticoke, Pa. — Л. Вельгос, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. сьв. Володимира, від. 162. повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться дня 28 го липня в неділю, точно о год. 3 тій попол. Всі члени мають явитися на той час, понеже буде вибір делегата на конвенцію Р. Н. Союзу. Буде також справоздане касове з цілого півроку. Будемо приймати нових членів без вступного той місяць і серпень. Наше братство платить в разі слабости члена 5 доларів тижневої заповому. Наші мітинги відбуваються в гали церковній в кожду четверту неділю по першій. — Филип Демкович, секр.

РОН, ПА. Бр. сьв. Спаса, від. 29. повідомляє всіх своїх членів як місцевих так і позамісцевих, що піврічний мітинг відбудеться дня 28-го липня, о год. 3 ій попол, в гали церковній на Grow St. На тім мітингу буде ся вибирати делегата на конвенцію. Члени, котрі довгують до каси, мають вирівнати свої довги. Член, котрий неявиться на той мітинг, заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. карн. — А. Юрчак, предс., В. Федак, секр.

КРИКСАЙД, ПА. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла від. 158, подає до відома що річний мітинг відбудеться в неділю, дня 11 серпня с. р., то значить в другу неділю по першій о год. 1-ій попол. На сей мітинг має кождий член явитися; довгуючі члени мають свої задегости вирівнати; неявивши ся член буде караний 50 ц. а урядник 1 дол. Буде приймати ся нових членів до братства без вступного, а до Союзу, після статута. — Сем. Пастернак секр. Вас. Пастернак, предс.

КОНКУРС

Греко-католическа парохія в Вількес Барре, Па. пошукує дяка учителя, котрий уміє провадити діточу школу, хор, і улажувати представлення. Платня 40 доларів місячно і доходи. Посада має бути обнята від 1-го серпня. Прошу зголоситися на адресу: Церковний Комітет, N. Washington, Oakley Lane, No. 2. Wilkes Barre, Pa.

ПОШУКУВАННЯ.

Де є Стефан Волко, який 4 роки тому мешкав зі мною а з тяжкої тому виїхав до Джерзи Сіті. Маю для нього роботу. — Wm. H. Seni, 230 Tonawanda Str., Buffalo, N. Y.

Глядаю свого мужа, Митра Копан, родом з Вислова, повіт Сянік. Два роки тому перебував в Бінггемтон, Н. Й. Глядаю сего його жена, Марія, з роду Онуфряк; походить з Калинова, столиці Земплінської, Угорщина. Хто би о нім знав або він сам нехай зголосить ся на адресу: Марія Онуфряк, P. O. Box 526, Butler, Pa.

Ц. Тирновська пошукує свого сина, Івана Тирновського Василевого з Чорного Потону, Буковина. Хто би о нім знав, або він най буде ласкаво зголосити ся на адресу: Nastazia Horiczuk, P. O. Arbakka, Man. Canada.

Пошукую свого крайна, Михайла Підкалицького. Має перебувати при мягкім вуглю. Хто би про него що знав, або він сам, прошу ласкаво зголосити ся на адресу: Василь Кучма, Box 19, Wilkes Barre, Pa.

Пошукую сталої роботи в руській сальоні за бартендера; сьм Русня-Українець, літ 21, тверезий. S. J. Levkovicz, 2 Huston Bldg., Dayton, Ohio.

ПОЖАДАНА ГОСТИНА.

Один з наших постійних покупців відвідів кілька днів сему велику фабрику, у якій вироблює ся сей так загально знаний лік, то є Трінера Американський Еліксир Гіркого Вина. Від звертав передовсім пильну увагу на всі роботи, а виходячи сказав: „Желавим Вам, пане Трінер, щоб кожний з наших горожан схотів звідати Ваше заведення, а тоді не погрібно булоб для Вас ніяких оголошень. Ніколи і ніде я не бачив подібної чистоти в так великій фабриці, як Ваша, ані не стрінув ся з подібною вічливостю і гречностю“. Фабрикант вірить в чистоту підчас виробу ліків застосовуючи найліпші і начистіші складники. Се толкує, чому Трінера Американський Еліксир Гіркого Вина здобуває собі з року на рік все більше і більше популярности. Еліксир сей спричинює сейчасові наслідки в усіх недугах органів травлення. Він поліпшить апетит, приверне травлення, усмирить болі, полекшить в обструкції, усуне недоволене по їді, нервозність і болі голови. По всіх другаторах.

JOS. TRINER,
333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Позір! Важне, дуже важне! Читайте!

Ручино за то, що ніде не дістанеш шифарта до краю або в краю дешевше, як у нас (стараємо ся о Ваш багаж і міцність).

Ручино кождому за вільний переїзд через границю і паспорт від консула російського.

Ручино за то, що відомий агент не виїде Ваших грошей до краю дешевше, безпечніше і скорше, як тільки ми.

100 К. за 20 дол. 40 цт.
200 „ „ 40 „ 80 „
50 рублів за 26 дол. 15 цт.
100 „ „ 51 „ 80 „

Ручино за то що ніхто не потрафить борзо, успішно і так дешево залагодити Ваші справи нотаріальні, процевні, контракти, акти і т. д.

Ручино безсумнісно кождому задоволене у всім, а чим лаш до нас зверне ся.

ISIDOR HERZ CO., 422 7th Ave., NEW YORK CITY. (близько 34-ої улиці).

Вже вийшла нова, довго ожидаана книжка, а то
ВЕЛИКИЙ РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ТЛУМАЧ, п. з.:

„ПРОВІДНИК“ або практичний підручник до науки англійської мови в короткім часі без помічи учителя.

ПРОВІДНИК сей обнімає 320 сторін друку великого формату а містить: руську і англійську писану і друковану азбуку, легку практичну граматику, розговори на всякі случаи, гарний і повний англійсько-руський і русько-англійський словар, по діл часу, міри, ваги, взори англійських і руських листів і т. д. — Ціна Провідника \$1.50, в полотняній оправі з золотим витиском \$2.00. — Крім сего поручаємо нові книжки, які Руська Книгарня видала на днях своїм накладом або закупила: 1) 36 руських церковних пісень під нотами 60 цт., 2) Чому попи не женять ся? 10 цт., 3) Чого учив Ісус Христос? 15 цт. — Пишіть за нашими Каталогами на адресу:

RUSKA KNYHARNIA, 850 Main Str., Winnipeg, Man., Canada.